

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Nr 42/2016 (2657) Rok LVIII 4.12.2016

8 grudnia

**Uroczystość
Niepokalanego
Poczęcia NMP**

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Dwujęzyczny

Kalendarz Głosu Katolickiego

Calendrier de la Voix Catholique

POLSKA MISJA
KATOLICKA
we Francji

Kalendarz Głosu Katolickiego Calendrier de la Voix Catholique

2017

młodość... jeunesse

**Wiedroga francusko-polska
firma pogrzebowa**
Tel./fax 02 31 85 23 66
mówiemy po polsku i po francusku
josefa.bazin@court@gmx.fr

POMPES FUNEBRES POLOGNIA
ASSISTANCE INTERNATIONALE

SAMI SWI
Polskie sklepy
93400 Aulnay
23, Av. 7
Tel. 01 72 51 62 92

ENTYLIS
ent Sironiologie
Deat Boulogne
76, av. Edouard Vaillant
Boulogne Billancourt
M^o 9e - Marcel Sembat
Tel. 01 41 12 46 00

**SINDBAD
euroBUS**
karolina
Tel. 01 40 15 09 09

ZAMÓW GO JUŻ DZISIAJ!

wypełniając kupon
zamieszczony
poniżej i wysyłając
go na adres redakcji
„Głosu Katolickiego”
263 bis, rue St-Honoré,
75001 Paris

W Kalendarzu znajdziesz także jego
wersja kieszonkowa (do wycięcia)!

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przeliczenie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2017 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po 4,20 € (z przesyłką 4,70 €). RAZEM _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

czek (dla „Voix Catholique”) gotówkę

* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris
Tel. 01 55 35 32 31; 01 55 35 32 28; e-mail: vkat@sfr.fr

Dwujęzyczny Kalendarz G.K. to najlepszy prezent gwiazdkowy!

Telegram... przetasowany

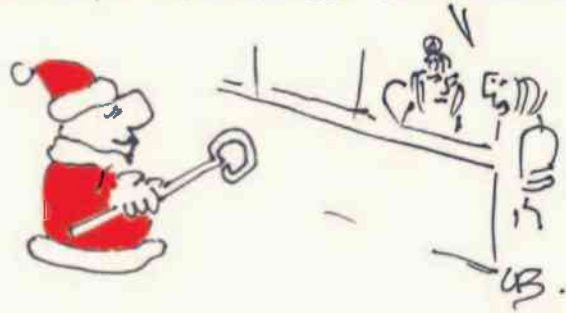
Wbrew pozorom nie będzie o kartach i pokerku niewinnym, ale nie obędzie się jednak bez dużych przetasowań i hazardu, jak to w... polityce światowej. Otóż to, nie da się już dłużej ukrywać przed ludźmi zarządzanymi, że obserwujemy na scenie: porę przetasowania. Tak zwany „postęp ludzkości” i „prawność polityczna” są w wyraźnym odwróceniu. Już nie tylko w biednej Ameryce, co to nie chciała ponoć Trumpana czy w prowincjonalnej Polsce, zagrożonej konserwatywnym katolickim, ale nawet w jednym ze sztandarowych stolic genderyzmu i innych paskudnych osiągnięć, czyli w Paryżu. A wszystko przez to, moim zdaniem, że wyborcy zupełnie przestali wierzyć w... sondaże! A to ma, jak wiadomo, skutki dramatyczne, bo różni wyborcy, konsekwentnie do tej pory przez „stusne elity” demokracji, zaczęli kierować się własnym rozumem... samozachowawczym. Bo przecież gąbki skolorowane przez media mainstreamowe ludziska brali poważnie ich analizy i przewidywania to w depresji pozostali w domach, czekając na koniec naszego świata i cywilizacji zachodniej. Tymczasem różni konserwatyści myśli i wiary czy inni wrógowie tolerancyjnego postępu... do granic samounicestwienia gatunku ludzkiego – zaczęli ją podnosić głębiej i wygrywać zaufanie demokratycznej większości; to tu, to tam. Tak że różni wszechwładni dotychczas Komisarze, europarlamenty i jeszcze ważniejsi, zaczęli ją trząść portkami – że użyję takiego et femizmu. A w naszym talii nieprawności politycznej mamy przecież jeszcze parę równych dobrych Jokerów. No to, byle do wiosny... francuski!

P.O.

W BIURZE ZATRUDNIENIA

– TO DZIADEK MRÓZ. CO ROKU O TEJ PORZE PRZYCHODZI TU I PYTA, CZY NIE MAMY DLA NIEGO JAKIEJŚ ROBOTY...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Dzień Pomocy Kościotłowi na Wschodzie – str. 4
- | Czas jastrzębi – str. 6
- | Święty Ambroży z Mediolanu – str. 9
- | Réflexions à un an – str. 11
- | Msza św. trydencka – skarb do odkrycia – str. 13

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

Adwent - szkoła nadziei

Nadzieja. Potrzebujemy jej jak tlenu do życia.

Są małe nadzieje, które dają siłę by wstać z łóżka i ruszyć do codziennych zajęć. Jest nadzieja w liczbie pojedynczej. Ta wielka, sięgająca poza kalendarz, poza ten świat. Głównym przesłaniem Adwentu jest właśnie nadzieja, która mówi nam, że warto iść, bo na końcu drogi życia jest Ktoś, kto na nas czeka, kto już wychodzi nam naprzeciw.

Adwent otworzył nam tydzień temu nowy rok liturgiczny, czyli zaczął się... nowy rozdział. Już to budzi nadzieję, otwiera perspektywę. W czytaniach i modlitwach liturgicznych akcent pada na radosne oczekiwanie z tym związane. Słyszymy często, że Pan przychodzi, że jest już blisko. O jakie przyjście chodzi?

Słowo „adwent” pochodzi od łacińskiego advenire – przyjść. Adventus – tak w Rzymie nazywano uroczyste nadejście cesarza, jego intronizację, albo też przybycie bóstwa do świątyni. Chryścijaństwo przejęło to słowo i nadało mu nowy sens. Oznacza ono naszą relację do Chrystusa. On bowiem jest prawdziwym Królem, który zechciał odwiedzić daleką prowincję – Ziemię. On zaszczycił nas, swoją obecnością. Bóg jest Kimś, kto przychodzi, kto nas odwiedza, spotyka tam, gdzie żyjemy, pracujemy i cierpimy. Przyszedł w ludzkiej postaci dwa tysiące lat temu, a teraz przychodzi poprzez Kościół, w słowie i sakramentach. Kiedyś przyjdzie, aby nas zabrać do siebie.

Pierwsza część Adwentu koncentruje się na tym ostatecznym przyjęciu Jezusa Chrystusa w chwale. W liturgii akcent pada na eschatologię, czyli na sprawy ostateczne. Druga część Adwentu (od 17 do 24 grudnia) przygotowuje już bezpośrednio do świąt Narodzenia Pańskiego, abyśmy mogli cieszyć się radością aniołów, pasterzy i królów, którzy powitali małego Mesjasza, abyśmy rozpoznali obecność Boga-człowieka, przyjęli ten Dar. I nie o inscenizację tu chodzi, nie o szopkę, ale o głęboką duchową radość, nawet w nocy cierpienia.

Adwentową figurą nadziei jest Maryja. Kobieta brzemienna. Jak mówimy – przy nadziei. Nie tylko dla siebie, ale i dla nas, dla świata. Nadzieję uosabia także św. Jan Chrzciciel. Jego mocny, prorocki głos ogłasza, że Pan jest blisko i dlatego trzeba uporządkować to i owo, naprostować pokręcone ludzkie drogi.

Nadzieja nie jest czymś czysto teoretycznym. Ona ze swej istoty jest zaufaniem, skokiem w ciemno w Boże światło, jest otwarciem ramion na przyjęcie Ukochanego. Wystawmy więc głowę za drzwi, wyglądając, czy Pan już nadchodzi. Módlmy się do Niego o nadzieję, powtarzając wołanie z Apokalipsy św. Jana, którym kończy się cała Biblia: „Marana tha”. Przyjdź, Panie Jezu!

ks. Tomasz Jaklewicz (Gość Niedzielny)

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

II Niedziela Adwentu Rok A

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Pokój zakwitnie, kiedy Pan przybędzie.

DRUGIE CZYTIANIE

Rz 15, 4-9

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian

Bracia: To, co niegdyś zostało napisane, napisane zostało także dla naszego pouczenia, abyśmy dzięki cierpliwości i pociesze, jaką niosą Pisma, podtrzymywali nadzieję, a Bóg, który daje cierpliwość i pociechę, niech sprawi, abyście wzorem Chrystusa te same uczucia żywili do siebie i zgodnie jednymi ustami wielbili Boga i ojca Pana naszego, Jezusa Chrystusa. Dlatego przyciągajcie siebie nawzajem, bo i Chrystus przyciągnął was – ku chwale Boga, albowiem Chrystus – powiadam – stał się stugą obrzezanych dla ukazania wierności Boga i potwierdzenia przez to obietnic danych ojcom oraz po to, żeby poganie za okazane sobie miłosierdzie uwielbili Boga, jak napisano: „Dlatego oddawać Ci będę cześć między poganami i śpiewać imieniu Twojemu».

EWANGELIA

Mt 3, 1-12

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

W owym czasie pojawił się Jan Chrzciciel i głosił na Pustyni Judzkiej te słowa: «Nawracajcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie». Do niego to odnosi się słowo proroka Izajasza, gdy mówi: «Głós wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Panu, dla Niego prostujcie ścieżki!» Sam zaś Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a jego pokarmem były szarańcza i miód leśny. Wówczas ciągnęły do niego Jerozolima oraz cała Judea i cała okolica nad Jordanem. Przyjmowano od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy, a gdy widział, że przychodziło do chrztu wielu spośród faryzeuszów i saduceuszów, mówił im: «Plemię zmijowe, kto wam pokazał, jak uciec przed nadchodzącym gniewem? Wydajcie, więc godny owoc nawrócenia, a nie myślcie, że możecie sobie mówić: „Abrahama mamy za ojca”, bo powiadam wam, że z tych kamieni może Bóg wzbudzić dzieci Abrahamowi. Już siekiera jest przyłożona do korzenia drzew. Każde, więc drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. Ja was chrzczę wodą dla nawrócenia; lecz Ten, który idzie za mną, mocniejszy jest ode mnie; ja nie jestem godzien nosić Mu sandałów, On was chrzcić będzie Duchem Świętym i ogniem. Ma on wiejadło w ręku i oczyści swój ómłot: pszenicę zbierze do spichlerza, a plewy spali w ogniu nieugaszonym».

Dzień Pomocy Kościołowi na Wschodzie

Czas adwentu to czas wyjątkowo nam bliski z racji na szczególne treści religijne, jak i ze względu na bogactwo tradycji z tym okresem związanych. Być może ten klimat duchowy i kulturowy sprawił, że Konferencja Episkopatu Polski wybrała II Niedzielę Adwentu, jako dzień, w którym jesteśmy zaproszeni do wyrażenia naszej pamięci oraz okazania życzliwości dla wszystkich naszych siostr i braci, żyjących na Wschodzie, a bliskich nam z racji historycznych i licznych wspólnot doświadczeń.

Wielu z nas pozostawiło tam swoje rodziny. A jeszcze więcej jest takich, którzy wspominają bliskich zmarłych i ich groby, często już bezimienne, rozsiane na Wleńszczyźnie, Polesiu, na Wotyniu i Podolu, bezkresnej Syberii czy stepach Kazachstanu. Przy tym pamiętamy dobrze, na jakie trudności byli narażeni wszyscy nasi bracia i siostry wierzący w Chrystusa i to przez całe dziesięciolecia. Jak wiele zamknięto świątyń! Jak wielu kapłanów przeszło przez Syberię! Jak wielu ludzi spotykały kary za to, że starali się praktykować swoją wiarę!

Dziękujemy Panu Bogu za to, że to już przeszłość. W tej niezwyklej historii odrodzenia się Kościoła na Wschodzie, od lat uczestniczy Zespół Pomocy Kościołowi na Wschodzie przy KEP i każdy kto duchowo czy materialnie to wielkie dzieło wspiera.

Dobiega końca rok szczególny, pełen wyjątkowych wydarzeń. Przeżyliśmy Jubileuszowy Rok Miłosierdzia zainicjowany przez Papieża, pamiętając o tym że to św. Jan Paweł II ogłosił Niedzielę Miłosierdzia i wyniósł na ołtarze św. Siostrę Faustynę, zwaną Sekretarką Bożego Miłosierdzia. Świętowaliśmy 1050 – lecie przyjęcia Chrztu św. przez Księcia Mieszka. Centralne uroczystości, przeżywane w Gnieźnie i Poznaniu, z udziałem Episkopatu, Prezydenta RP, Rządu, Parlamentu i wiernych, uświadomiły nam na nowo, jak wiele nasza Ojczyzna zawdzięcza tym fundamentom mającym swe korzenie w Ewangelii.

W lipcu, młodzi ze Wschodu i Zachodu, uczestniczyli w Kongresie Młodzieży Polonijnej a potem w wyjątkowym święcie, jakim były Światowe Dni Młodzieży. Radowały nas słowa Franciszka, pełne miłości i troskania o każdą dziewczynę i każdego chłopaka. Dzięki pomocy wielu organizacji, dzięki akcji „Bilet dla Brata” i przy udziale naszego Zespołu, wielu młodym ludziom ze Wschodu udało się uczestniczyć w tym szczególnym spotkaniu.

Trzeba jeszcze wspomnieć o beatyfikacji ks. Władysława Bukowińskiego, niestrudzonego „Apostoła Kazachstanu”. W jego osobie Kościół uczył wszystkich, którzy doświad-

czyli tragedii zsytki i sowieckich łagrów.

Wszystkie te przeżycia, pragniemy przypomnieć z racji II Niedzieli Adwentu, podczas której przeżywamy Dzień Modlitwy i Pomocy Materialnej Kościołowi na Wschodzie. Serdecznie zapraszamy Polaków w kraju i poza jego granicami do solidarności w przeżywaniu tego dnia: modlitwy, wsparcia i wdzięczności.

Każda bezinteresowna pomoc powróci do nas zgodnie ze słowami: „Dawajcie a będzie wam dane; miarą dobrą, natłoczoną, utrzęsioną i opływającą wysypią w zanadrze wasze” (Łk 6, 38). Otrzymamy tysiącokrotnie więcej i to w tym życiu.

W imieniu wszystkich, Pasterzy, kapłanów, sióstr zakonnych i osób obdarowanych na Wschodzie, którzy dzięki naszej wrażliwości na ich potrzeby, dzięki naszej hojności, będą mogli radośniej i ufniej przeżywać nie tylko święta Bożego Narodzenia, ale z większym spokojem patrzeć w przyszłość, składamy serdeczne podziękowanie i zapewnienie, że wierni tworzący Kościół Katolicki na Wschodzie, gorliwie modlą się za ofiarodawców w duchu wdzięczności za przekazane ofiary. Przeżywamy w Polsce i na placówkach polonijnych „Dzień modlitwy i pomocy Kościołowi na Wschodzie” tam, za wschodnią granicą, jest dniem wdzięczności za tych, którzy pomagają duchowo i materialnie.

Błogostawionych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku. □

Bp Antoni P. Dydyca
przewodniczący Zespołu
Pomocy Kościołowi na Wschodzie

Dzień modlitwy i pomocy materialnej Kościołowi na Wschodzie
4 GRUDNIA 2016
II NIEDZIELA ADWENTU

Idźcie i głoscie

Zbiórka organizowana przez Zespół Pomocy Kościołowi na Wschodzie przy Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski

Czekamy na Twoją pomoc

Sekret. Kat. Ś. Wschodniego G. 01-015 Warszawa, tel. + 48 22 53 04 872
Konto bankowe: BZ WBK 1 0200 0000 0000 0301 4449
www.wschodnielko.pl

Adwentowe rozważania

ks. Paweł Głowik

Bądź materiałem w rękach Rzeźbiarza

Świadomi wielkiej miłości Jezusa, który jest w stanie przemienić swą osobą stęgnię w najpiękniejszy pałac, powinniśmy zadać sobie trud, aby nasz Pan i Zbawiciel nieustannie przebywał w naszych sercach.

Jednym słowem, mamy zatroszczyć się o stan łaski uświęcającej, a więc życie bez grzechu śmiertelnego. To jest właśnie stan, do którego wzywa nas św. Jan Chrzciciel: „Nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie” (Mt 3, 2). Nawrócić się, to nic innego jak zwrócić się do Jezusa, pozwolić Mu zamieszkać w swoim sercu, aby miał czas zmieniać nasze życie. Ten proces można porównać do rzeźbiarza, który otrzymał przesyłkę kurierską z dość solidnym kawałkiem drewna. Na początku zastanawiał się nad nadawcą i celem przesyłki. Chodził i myślał, aż w końcu wziął się do roboty. Postanowił wyrzeźbić orła. Przygotował sobie odpowiednie narzędzia i wziął się do pracy, która niewątpliwie kosztowała go wiele wysiłku i czasu. Zapomniał jednak o swoim trudzie, gdy zobaczył owoc swojej pracy – pięknego orła, którego zawiesił nad drzwiami do swego domu.

Ta krótka historyjka, Drodzy Czytelnicy, odstania nam prawdę dotyczącą działania Jezusa w naszym życiu. Tak jak rzeźbiarz potrzebuje materiału, tak Jezus potrzebuje mnie i ciebie, potrzebuje naszej zgody, która znajduje światło dzienne, gdy otwieramy Mu nasze serca, gdy przychodzimy przed Jego oblicze i padamy na kolana. Bez takiego kroku, bez takiej decyzji Jezus nie jest w stanie uczynić w Twoim sercu niczego. To Ty i tylko Ty możesz Mu otworzyć swoje serce. Tak jak rzeźbiarz potrzebuje odpowiednich narzędzi, tak Jezus wykorzystuje to, co pozostawił nam w założonej przez siebie wspólnotcie – w Kościele. Wprawdzie rzeźbiarz mógłby postużyć się tylko jednym

narzędziem, np. dłutem, ale czas wykonania danego dzieła rozciągnąłby się na miesiące lub lata. Stosując jednak różnorodne narzędzia, jest w stanie wykonać daną rzeźbę w zaledwie kilka dni. Doskonale zdawał sobie z tego sprawę Jezus, który zostawił nam aż siedem sakramentów, a oprócz tego sakramentalia i dar wspólnoty. Te narzędzia są konieczne, abyśmy mogli przerozdzic się ze zwykłego pnia w piękną rzeźbę, która zachwyca i pociąga widzów. To jest ważne, gdyż każdy z nas ma stać się takim Janem Chrzcicielem, do którego ciągnęły tłumy. My też mamy pociągnąć tłumy, aby pomóc im wyprostować życie na przyjście Pana – Jezusa Chrystusa (por. Mt 3, 1-12).

Byśmy jednak mogli zrealizować naszą misję jako uczniowie Jezusa, musimy stać się najpierw piękną rzeźbą. Z jednej strony takie podejście może Cię zachwycić, ale z drugiej musisz być świadomy, że proces ten wymaga czasu, który będzie wypełniony cierpieniem. Na tym etapie niektórzy rezygnują, odchodzą. Dlaczego? Ze względu na strach i lęk przed cierpieniem, co dla mnie wydaje się nielogiczne. Przecież to cierpienie i tak było towarzyszem ich życia, tylko że ukrywało się pod inną szatą. Szatą odrzucenia, zapomnienia, braku miłości, zniewolenia, wyrzutów sumienia, smutku itd. Pozwalając jednak na działanie w twoim życiu najwspanialszego rzeźbiarza – Jezusa Chrystusa, zauważysz, że cierpienie nie będzie tylko dodatkiem do twojego życia, ale szansą na jego przemianę, która dokonuje się w perspektywie czasu. Tego czasu potrzebuje Jezus i ty. Jezus potrzebuje okazji by móc

dotykać, rzeźbić twoje serce, umysł, zmysły i ciało. On potrzebuje czasu, ale ty musisz Mu nieustannie stwarzać okazje by mógł przemieniać twoje życie. Musisz dać Mu swój czas, który spędzisz przed Jego obliczem na kolanach, a więc na modlitwie. Pamiętaj, że tych narzędzi jest dużo. Nie możesz ograniczyć się do jednego, bo możesz nie zdążyć upiększyć swojej duszy przed ponownym nadejściem Jezusa. Stosuj wszystkie! Korzystaj z sakramentów, szczególnie Eucharystii i sakramentu pokuty i pojednania.

ciąg dalszy na str. 8

I. Mitoraj, Zmartwychwstanie (fragment)

Kościół na Białorusi - Pińsk

Bp Antoni Dziemianko - Pińsk

Kościół na Białorusi znamy przede wszystkim z historii, doświadczeń zaznanych w ciągu XX wieku. Ta karta dziu jów zakończyła się jednak w drugiej połowie lat 80-tych i w latach 90-tych ubiegłego stulecia.

Tenne są doświadczenia Kościoła na Białorusi dzisiaj. Można powiedzieć, że doświadczenie cierpienia bądź zanikło, bądź zeszło na drugi plan. Rozpoczęło się natomiast doświadczenie pracy, której celem jest nadrobienie zaległości powstałych w wyniku ograniczeń wolności trwających przez całe dziesięciolecia. Przypomnijmy sobie obraz tego Kościoła, tak dobrze już dzisiaj znany z ujawnionych kart najnowszej historii. Nieobsadzone diecezje i parafie. Seminarium likwidowane. Ośmieszanie i dyskredytowanie praktykujących wierzących.

Dzisiaj ten Kościół odżył. Wszystkie diecezje działają. Funkcjonuje Konferencja Episkopatu. Mamy przedstawiciela Ojca św., arcybiskupa Nuncjusza Apostolskiego. Jest odnowiona sieć dekanatów i parafii. Za tymi faktami kryje się ogromna praca duszpasterska duchowieństwa i imponujący wysiłek wiernych. Ciągle jednak czegoś brakuje. Wciąż potrzebne jest nam wsparcie i pomoc.

Jak zdiagnozować dzisiejsze potrzeby? Skupię się na mojej

Diecezji Pińskiej. Mamy sieć dekanatów. Mamy parafie. Mamy księży. Pytanie, czy jest ich wystarczająca liczba. Mamy świątynie. W ostatnim czasie udało się nam postawić kilka skromnych, lecz funkcjonalnych kościołów. Mamy przede wszystkim w diecezji Seminarium. Jest ono zawsze źrenicą oka każdego biskupa. Nasze Seminarium, wraz z grodzieńskim, ma zaspokoić potrzeby całego Kościoła na Białorusi. Mamy kandydatów do kapłaństwa i wciąż prosimy Pana o nowe powołania. Czego więc brakuje?

Po głębszym zastanowieniu i wnikliwej analizie widać, że nadal jesteśmy Kościołem w potrzebie. Wciąż mamy wrażenie, że jesteśmy w defensywie. Musimy, co dnia podejmować na nowo trud zmagania się z codziennością, jako nieliczna wspólnota. Potrzebujemy wsparcia modlitwą i – w miarę możliwości – pomocą materialną. W zamian przynosimy świadectwa odradzającej się Wiary. Miernikiem tego są choćby wspomniane powołania kapłańskie rodzące się w trudnych warunkach. □

Czas jastrzębi

Piotr Legutko (Gość Niedzielny)

Czy 100. rocznica odzyskania niepodległości będzie w stanie zjednoczyć Polaków wokół spraw najważniejszych?

Taką inicjatywę ustawodawczą podjął właśnie prezydent Andrzej Duda. Deklarację w podobnym duchu podpisało 26 osób o znaczącym dorobku, z różnych środowisk ideowych – od Marka Jurka po Zbigniewa Bujaka, których łączy to, że nie znajdują się dziś na pierwszej linii politycznego frontu. Prezydent przygotował ustawę i planuje powołać szeroki komitet obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości, zaś publiczności, historycy, opozycjoniści z czasów PRL chcą w perspektywie wielkiego jubileuszu stworzyć eksterytorialną przestrzeń spotkań

i debat, w których przestaną obowiązywać reguły wojny plebion, panującej dziś w najlepszej. Łatwo nie będzie...

Agresja i drwina

– Zakończmy wojnę, w której nie ma możliwości wyjścia poza spór żadnego tematu, nawet jeśli jest istotny dla naszej niepodległości – wzywa Czesław Bielecki, architekt i pisarz, który wraz ze Zbigniewem Gluzą (twórcą Ośrodka „Karta”) oraz Kazimierzem Wóycickim wyszli z inicjatywą „Deklaracji 11 Listopada”. Podpisał się pod nią także m.in. prof. Andrzej Nowak, który już kilka miesięcy temu wyszedł z podobnym apelem, wzywając uczestników polskiej wojny na słowa „żeby się wychylili ze swoich gett”. Wówczas uznał, że takim miejscem spotkania ludzi dobrej woli po obu stronach mogłaby być dobra pamięć o Janie Pawle II. Tamten apel przeszedł bez echa. Jaki będzie los kolejnego?

Autorzy deklaracji nie są przesadnymi optymistami co do dnia dzisiejszego, działają raczej z myślą o przyszłości. – Czas gołębi jeszcze nie nadszedł. Po obu stronach politycznego i kulturowego sporu teraz ton nadają jastrzębie. Ten spór wciąż się eskaluje i jeszcze długo się nie wypali, a to nie sprzyja ludziom szukającym wspólnego frontu w jakiegokolwiek sprawie – ocenia politolog prof. Antoni Dudek, kolejny sygnatariusz deklaracji. Czytamy w niej m.in.: „Spory i dyskusje są konieczne, aby cele państwa i interes narodowy były wciąż na nowo definiowane, lecz jeśli słychać tylko jeden głos albo zgietk głosów, to zamiera opinia publiczna, a państwo pogrąża się w chaosie. Agresja i

Z KRAJU

- Andrzej Duda przebywał w Strasburgu, gdzie wystąpił na spotkaniu z Komitetem Delegatów Ministrów Rady Europy. Wizyta prezydenta w siedzibie Rady Europy wiązała się z 25. rocznicą przystąpienia Polski do tej organizacji.
- Premier Beata Szydło składała 2-dniową wizytę w Izraelu. Podpisano m.in. porozumienie o zabezpieczeniu spolecznym, a premier odwiedziła Grób Jezusa Chrystusa w Jerozolimie. W czasie przejazdu do Jerozolimy doszło do wypadku w rządowej kolumnie samochodowej. Ranny został funkcjonariusz BOR.
- Trumny z ciałami śp. Lecha i Marii Kaczyńskich po ekshumacji, ponownie spoczęły w katedrze na Wawelu. Podczas uroczystości ponownego pochówku ks. kard. Dziwisz zaznaczył, że pamięć o ofiarach katastrofy smoleńskiej w tym miejscu jest nakazem historii. W uroczystości brał udział m.in. prezydent Duda, ale miała ona charakter prywatny. Przy okazji zmieniono także sarkofag pary prezydenckiej, na którym pojawiło się godło RP.
- Biskupi polscy dokonali Jubileuszowego Aktu Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana. Akt miał miejsce w krakowskich Łagiewnikach.
- Andrzej Duda poinformował, że otrzymał zaproszenie od prezydenta-elektu USA do złożenia wizyty w Stanach Zjednoczonych, a on w czasie rozmowy telefonicznej zaprosił Donalda Trumpa do złożenia wizyty w Polsce.
- „Budujemy nowoczesną Polskę, opartą na wartościach i tradycji” – powiedziała premier Szydło w podrzyszowskiej Jasionce podczas Kongresu 590. Podkreśliła, że największym kapitałem naszego

kraju są ludzie. Kongres gospodarczy 590 (od kodu kreskowego oznaczającego Polskę) był okazją do przedstawienia przez wicepremiera Morawieckiego „konstytucji dla przedsiębiorców”.

- W Wojsku Polskim z początkiem 2017 r. zostanie powołany nowy rodzaj sił zbrojnych – Wojska Obrony Terytorialnej. Ustawę taką przyjął Sejm. MON chce, by w 2019 r. w nowej formacji służyło ponad 50 tys. żołnierzy.
- Kalinowski został, podczas XII kongresu PSL, ponownie wybrany na szefa Rady Naczelnej ludowców. Na szefa partii ponownie wybrano Władysława Kosiniaka-Kamysza.
- Zmieni się system dowodzenia siłami zbrojnymi. Szef Sztabu Generalnego WP będzie pierwszym dowódcą armii, stanie na jej czele także w czasie wojny.
- Posł Sowa przeszedł z PO do Nowoczesnej i twierdzi, że „Ryszard Petru będzie premierem”. Sowa jest bratem związanego z Platformą księdza.
- ZNP zorganizował manifestacje w Warszawie przeciw zmianom w oświacie, w tym likwacji gimnazjów.
- Ministerstwo Kultury zapowiada, że znajdujące się w Gdańsku Muzeum II Wojny Światowej oraz Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 zostaną połączone
- Kukiz'15 złożył projekt nowelizacji ustawy o broni i amunicji. Przewiduje on, m.in. wydawanie pozwoleń na posiadanie broni przez starostów lub prezydentów miast na prawach powiatu oraz stworzenie ogólnopolskiego, komputerowego systemu ewidencjonowania pozwoleń na broń.
- W ubiegłym roku urodziło się 370,4 tys. dzieci.

- Wśród nich 90,7 tys., czyli 24,6 proc., miało niezamężną mamę. W perspektywie ćwierćwiecza skok jest tu gigantyczny. W 1990 r. z nieformalnych związków pochodziło zaledwie 6,2 proc. dzieci. Największe zmiany nastąpiły w miastach, gdzie odsetek nieślubnych dzieci zwiększył się aż o 10%, do 27%. dzieci. Na szczęście daleko nam do „norm zachodnich”, bo w takich krajach jak Słowenia, Francja, Szwecja, Dania czy Belgia ze związków pozamałżeńskich rodzi się ponad połowa dzieci.
- Polska po raz trzeci, w roku 2018 będzie gospodarzem 24 sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. W imieniu polskiego rządu propozycję organizacji COP24 w Polsce zgłosił minister środowiska Jan Szyszko.
- Prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie prezydenta Łodzi Zdanowskiej (PO), która miała poświadczać nieprawdę w dokumentach w celu uzyskania kredytów.
- Przemarsz „Wyklętych”, Msza św. z wypominkami oraz premiera filmu dokumentalnego „Mój przyjaciel Lalus” były głównymi punktami obchodów III krakowskich Zaduszek za Żołnierzy Wyklętych – Niezłomnych.
- Na karę 10 miesięcy więzienia skazał wrocławski sąd Piotra R. za nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych przez spalanie na wrocławskim Rynku kukły symbolizującej Żyda.
- W okolicach Przemysła odnalazła się samica orla bielika olbrzymiego, która w marcu uciekła z zoo w Płocku. Zdrowy ptak, który przez osiem miesięcy doskonale radził sobie w warunkach naturalnych, powrócił do zoo. □

drwina zastępują argumenty. Dzisiejsze podziały w naszym społeczeństwie i stan publicznej dyskusji zagrażają polskiej niepodległości”.

Opcja na konflikt

Niestety, można odnieść wrażenie, że taka sytuacja sprzyja zarówno partii rządzącej, jak i opozycji. Dla ugrupowania Jarosława Kaczyńskiego jest ona niejako naturalna, bo pomijając krótki czas przed wyborami w 2005 r., w polskiej polityce obowiązuje zasada, że „z PiS-em się nie rozmawia, PiS się zwalcza”. Tak też postępuje opozycja, choć pierwszy powyborczy rok pokazał, że taktyka totalnej negacji wszystkich działań podejmowanych przez PiS nie przynosi spodziewanych efektów konkurencji, za to wzmacnia rząd. Złe postrzeżenie jest zwłaszcza wyprowadzenie polskiego sporu poza granice kraju i zaangażowanie instytucji europejskich w walkę z władzą w Warszawie. Nic jednak nie wskazuje na zmiany tej taktyki. Opozycja co prawda różnicuje się wewnętrznie i coraz ostrzejsza jest rywalizacja między PO a Nowoczesną, ale obie partie ścigają się głównie w stopniowaniu zagrożenia, jakim dla Polski jest Jarosław Kaczyński. Nikt – także PSL i ugrupowania pozaparlamentarne – nie dostrzega na razie politycznego potencjału w projektach, które mogłyby połączyć wszystkich Polaków. Widać to zwłaszcza w stosunku opozycji do programu 500 Plus. Nawet kwestie bezpieczeństwa naszych granic są polem politycznej rozgrywki, o czym można było się przekonać podczas sejmowej debaty dotyczącej powołania wojsk obrony terytorialnej. Opozycja alarmowała (jednym głosem z... propagandą kremlowską), że ustawa tworzy „prywatną armię Antonego Macierewicza”.

Wielu analityków diagnozuje, że w wyniku tak silnego ostr-

cyzmu u polityków PiS widoczny jest syndrom obłożonej twierdzy. Ale też trudno zaprzeczyć, że ta twierdza faktycznie jest obłożona, co można gołym okiem zobaczyć na manifestacjach KOD grupujących wszystkich, od lewa do prawa, wokół praktycznie jednego hasła – odsunięcia tej partii od rządów. A ponieważ do wyborów daleko i nie bardzo wiadomo, jak ów cel miałby zostać osiągnięty, dynamika tej sytuacji faktycznie sprzyja wyłączeniu eskalowaniu konfliktu i zaostrzeniu wojennej retoryki.

Łączy nas... nie tylko piłka

Jeśli przyjąć, że ten spór paradoksalnie wzmacnia PiS, to z pewnością nie służy prezydentowi pochodzącemu z tego obozu. Andrzej Duda wygrał wybory dzięki wsparciu partyjnych struktur, jego program jest praktycznie tożsamy z programem partii rządzącej, ale z drugiej strony celem głównym urzędu Prezydenta RP jest budowanie polskiej wspólnoty. To coś więcej niż bycie „prezydentem wszystkich Polaków”. Wspólnotę można budować bez względu na polityczny rodowód. Prezydent zawsze jest „skądś”, nie można wygrać wyborów, nie mając za sobą którejś z głównych partii; demokracja tak działa na całym świecie. Sęk w tym, że od momentu zaprzysiężenia Andrzej Duda został wciągnięty w wojnę o Trybunał Konstytucyjny i nie miał możliwości zajęcia w niej pozycji neutralnej. Od tego momentu – zdaniem opozycji i sprzyjających jej mediów – stracił mandat do budowania mostów ponad podziałami.

Mimo to prezydent podjął w trakcie swojej kadencji kilka prób integrowania różnych środowisk politycznych wokół idei dobra wspólnego. Gospodarka i rozwój, budowanie marki Polski za granicą, polityka historyczna to tematy na tyle „bezpieczne”, że dające nadzieję na zawieszenie broni i znajdowanie wspólnego języka.

ciąg dalszy na str. 8

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Papież Franciszek uroczystie zamknął Drzwi Święte w bazylice watykańskiej. Tym samym zakończył obchody Roku Świętego dedykowanego Miłosierdziu. Z tej okazji na Mszę świętą na placu Świętego Piotra przybyły tysiące ludzi.
- Pierwszą turę Prawyborów w Partii Republikańskiej we Francji wygrał Francois Fillon (44,2%), który w II turze zmierzył się z faworyzowanym wcześniej Juppe (28,4%). Z polityką żegna się b. prezydent Sarkozy, który był dopiero trzeci. Sarkozy wezwał do poparcia Fillona.
- Politycy nominowani do ekipy Trumpa okazują się prawdziwymi konserwatystami. Na dyrektora Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA) Trump wybrał republikańskiego kongresmana z Kansas, Mike'a Pompeo, prokuratorem generalnym (i zarazem szefem Departamentu Sprawiedliwości) zostanie senator z Alabamy, Jeff Sessions, a doradcą ds. bezpieczeństwa emerytowany generał Mike Flynn.
- Prezydent Obama składa pożegnalne wizyty zagraniczne. W Europie na jego trasie znalazły się Grecja i Niemcy.
- Angela Merkel ogłosiła po posiedzeniu gremiów kierowniczych swojej partii CDU w Berlinie, że chce ubiegać się po raz czwarty o fotel kanclerza.
- Ratas, lider prorosyjskiej Partii Centrum otrzymał z rąk prezydenta Estonii, Kaljulaid, misję utworzenia rządu, po tym, jak parlament odwołał ze stanowiska premiera liberała, Roivasa.
- W kilku butgarskich miastach odbyły się

- protesty antymigracyjne. Domagano się m.in. budowy muru na granicy z Turcją.
- Ukraiński parlament, odrzuciła ustawę w sprawie ratyfikacji Konwencji Rady Europy o zwalczaniu i zapobieganiu przemocy wobec kobiet i przemoc domowej. Postawie tłumaczyli, że nie mogli przyjąć prawa, które odnosiło się do kontrowersyjnych pojęć: „orientacji seksualnej” i „tożsamości płciowej”. Polska, niestety, ową konwencję ratyfikowała.
- Irackie wojska zbliżyły się do centrum Mosulu kontynuując ze wschodu natarcie na pozycje bronione przez dżihadystów z Państwa Islamskiego. Walki o Mossul trwały od wielu dni i okazały się trudniejsze, niż przewidywano.
- W Stambule aresztowano w toku ścigania uczestników udaremnionego zamachu stanu z lipca br. 75 profesorów i innych pracowników naukowych podejrzanych o współudział w próbie przewrotu.
- Prezydent Erdogan zapowiedział, że Turcja nie musi przystępować do Unii Europejskiej „za wszelką cenę” i zamiast tego może stać się częścią Szanghajskiej Organizacji Współpracy – bloku zdominowanego przez Rosję i Chiny.
- Prokuratura Korei Płd uważa, że prezydent Hie jest zamieszana w skandal korupcyjny, który doprowadził w kraju do fali protestów i kryzysu politycznego.
- Meksykański parlament odrzucił ustawę legalizującą na terenie całego kraju tzw. małżeństwa homoseksualne. Projekt, przeciwko któremu jeszcze we wrześniu odbywały się duże demonstracje, nie zyskał wymaganej większości.

- W Tiranie otwarty został dla zwiedzających zamieniony na muzeum dawny super-tajny schron atomowy zbudowany pod koniec dyktatury Hođży. Schron muzeum ma 1000 m² powierzchni i betonowe ściany grubości 2,4 m.
- Berlin zapewnia, że nie ulegnie żądaniom przyznania Polsce statusu mniejszości narodowej. Warszawa i Berlin weszły w tej sprawie w spór dyplomatyczny.
- Papież Franciszek udzielił wszystkim kapłanom władzy rozgrzeszania osób, które popełniły grzech aborcji, przedłużając decyzję, jaka obowiązywała w Roku Świętym.
- Amar, naczelny rabin sefardyjski Jerozolimy w rozmowie z gazetą „Hayom” stwierdził m.in., że homoseksualizm to „kult ohydny”, który Tora nakazuje karać śmiercią. Grupa parlamentarzystów napisała już do premiera ze skargą na rabina.
- UE rozpoczęła procedurę znoszenia wiz dla obywateli ukraińskich. Będą musieli jednak posiadać paszporty biometryczne.
- Zasobni biznesmeni rosyjscy wyjeżdżają za granicę lub zmieniają obywatelstwo. Wszystko po to, by uniknąć konieczności deklarowania rosyjskim władzom posiadanych za granicą nieruchomości i kont bankowych.
- Al-Wasil, saudyjski dyplomata nad Tamizą, pouczył Anglików, że to Wielka Brytania musi nauczyć się żyć w pokojowej koegzystencji w kraju wielokulturowym i wieloreligijnym.
- 130 osób zginęło, a ponad 150 zostało rannych w katastrofie kolejowej na północy Indii. □

Bądź materiałem w rękach Rzeźbiarza

ciąg dalszy ze str. 5

Wyobraź sobie, że przez miesiąc lub dwa nie brateś kąpieli. Jakbyś się czuł? Jakby inni do ciebie podchodzili? Miałbyś przyjaciół? Jeśli zapach twojego ciała ma tak duże oddziaływanie na twoje życie, to zapach twojej duszy może mieć jeszcze większe. Tak jak bierzesz kąpiel codziennie, tak korzystaj ze spowiedzi przynajmniej raz w miesiącu. To właśnie w tym sakramencie Jezus jest chirurgiem twoich ran i zranień. Te rany trzeba uleczyć, dlatego tak bardzo potrzebujesz Eucharystii. Doskonale wiesz, że człowiek po operacji musi wzmocnić swoje ciało. W tym celu przyjmuje kroplówki, witaminy i stosuje odpowiednią dietę. Wszystko po to, by mógł wrócić do pełni sił. W tym przypadku chodzi o siły fizyczne. Nie możemy jednak zapomnieć o siłach duchowych, które również potrzebują pokarmu. Wiedział o tym Jezus, dlatego zostawił nam Eucharystię i dość dosadne słowa: „Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli kto spożywa ten chleb, będzie żył na wieki. [...] Jeśli nie będziecie jedli Ciała Syna Człowieczego ani pili Krwi Jego, nie będziecie mieli życia w sobie”. (J 6, 51a.53b). Eucharystia to nie tylko inwestycja w życie wieczne, ale to również inwestycja w twoją codzienność. Za ziemskiego życia Jezusa wystarczyło tylko jedno dotknięcie, aby ludzie chorzy mogli odzyskać zdrowie Jego mocą. W Eucharystii dzieje się coś niesamowitego. Jezus nie tylko cię dotyka, ale

przychodzi do twojego wnętrza, ogarnia całe twoje ciało, dotyka każdej komórki i każdej kropli krwi. Śmiem powiedzieć, że jest to najcudowniejsze i najlepsze narzędzie, którym Jezus przemienia człowieka. Kiedy przyjmujesz Pana Jezusa, dzieje się to samo, co wydarzyło się w Betlejemskiej stajni. Wprawdzie pozostał jeszcze brud i smród, ale od tego masz kolejne narzędzia, którymi jest modlitwa, adoracja, czytanie i rozważanie Słowa Bożego.

Bóg potrzebuje czasu, który spędzisz przed Jego obliczem. Inaczej cię nie zmieni, inaczej nigdy nie dowiesz się kim masz być, jakie zadanie dał ci Bóg w świecie, w którym przyszło ci żyć. Nie zmarnuj swojego czasu. Nie zmarnuj swojego życia. Pamiętaj jednak, że tego czasu potrzebujesz również i ty. Bóg, jako najwspanialszy rzeźbiarz mógłby dokonać przemiany twojego życia w dużo szybszym tempie. Dla Niego nie ma czasu i nie jest nim ograniczony. Ograniczenie tkwi we mnie i w tobie. To ja, jako człowiek nie jestem w stanie znieść cierpienia, które wpisane jest w przemianę mojego życia. Nie jestem w stanie znieść cierpienia zadawanego przez długi rzeźbiarza, dlatego Bóg postuguje się matym scyzorykiem, którym powolutku odcina to, co szpeci moje serce i duszę. Bóg jest cierpliwym rzeźbiarzem. Miłosiernym rzeźbiarzem. Najlepszym rzeźbiarzem. Do pracy potrzebuje materiału. Masz odwagę? Pozwolisz Mu przyłożyć dłuto do twojego serca? □

ks. Paweł Głowik

Czas jastrzębi *ciąg dalszy ze str. 7*

Powołanie Narodowej Rady Rozwoju nie przyniosło na razie żadnych znaczących efektów, teraz Andrzej Duda wyszedł z inicjatywą powołania kolejnego ciała, które może stać się dobrym adresem dla „gotębi” z wszystkich stron. Ustawa powołująca komitet obchodów stulecia polskiej niepodległości jest już w Sejmie, nowe ciało powinno zacząć działać w przyszłym roku. I w założeniu ma się zajmować nie tylko sprawami organizacyjnymi. Działając przez 5 lat, niezależnie od cyklu wyborczego, komitet składający się z przedstawicieli wszystkich środowisk politycznych mógłby przynajmniej podjąć próbę pokazania, że łączy nas nie tylko pitka (para-

frazując znane hasło). Skoro kibice klubów toczących „świętą wojnę” odkładają na bok wzajemne animozje, gdy trzeba wspólnie stanąć za reprezentacją Polski, mogą to także uczynić politycy.

Żyjemy w jednym państwie

Rok 2018 może być swoistą latarnią morską korygującą nieuchronny wydawałoby się kurs kolizyjny, w jakim zmierzają nie tylko partie polityczne, ale przede wszystkim sami Polacy, coraz mocniej zaangażowani w wewnętrzny konflikt. – Dzięki Bogu na razie nie wychodzi on poza słowa i gesty, ale staje się coraz brutalniejszy – zauważa Antoni Dudek. – W dodatku obie strony wydają się absolutnie niezdolne do zakopania toporów

wojennych – zauważa Czesław Bielecki, nie kryjąc, że nadzieje pokłada w młodszym pokoleniu, nie identyfikującym się emocjonalnie z żadną ze stron sporu, za to (mocniej niż rówieśnicy sprzed choćby dekady) przejętymi sprawami Polski.

Pod deklaracją podpisali się też ludzie mediów, Bogusław Chrabota i Tomasz Terlikowski. – 11 listopada to data symboliczna właśnie dlatego, że do niepodległości doprowadzili 100 lat temu wspólnie ludzie bardzo odlegli ideowo. Dziś też nie możemy zapominać, że mimo głębokich różnic żyjemy w jednym państwie i tworzymy jeden naród – wyjaśnia swoje intencje szef Telewizji Republika.

Zdaniem Terlikowskiego spór jest rzeczą

Rozwiązanie Konkursu wiedzy o rękopisach biblijnych znad Morza Martwego!

Jesienią b.r. Redakcja GK zaprosiła Czytelników do udziału w mini-konkursie wiedzy o historii odkrycia rękopisów biblijnych znad Morza Martwego, (GK nr 33/2016). Oto jego rozwiązanie:

Pytanie nr 1: Jak brzmi nazwisko jednego polskiego odkrywcy i badacza rękopisów z Qumrân w okresie odkryć nad Morzem Martwym 1949-1956?

Odpowiedź: Józef Tadeusz Milik.

Józef Tadeusz Milik (1922-2006) był absolwentem KUL-u i Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie, jedynym polskim odkrywcą i badaczem rękopisów nad Morzem Martwym w ramach wykopalisk Francuskiej Szkoły Archeologicznej i Biblijnej w Jerozolimie. Rezultaty jego prac archeologicznych w Jerozolimie, Qumrân i na Pustyni Judzkiej oraz publikacje wielu rękopisów biblijnych i szczególnie unikalnego Zwoju Miedzianego (3Q15), stawiają go wśród pionierów qumranologii. Do 1987 r. był pracownikiem naukowym Narodowego Centrum Badań Naukowych (CNRS) w

Paryżu. Za wybitne osiągnięcia dla polskiej nauki otrzymał w 1999 r. Krzyż Oficerski Orderu Zastugi RP oraz w 2004 r. Papieski Medal 25-lecia Pontyfikatu Jana Pawła II.

Pytanie nr 2: Muzeum Luwru w Paryżu przechowuje kopie zwoju z Qumrân, który opublikował polski uczony J.T. Milik. Jak nazywa się ten zabytek w Luwrze?

Odpowiedź: Zwój Miedziany

Zwój Miedziany (3Q15) został odkryty przez francuskiego archeologa H. de Contenssona w 1952 r. w grocie nr 3 w Qumrân w formie dwóch blach miedzianych o długości 2,4 m i szerokości 28 cm. W latach 1955-56 Zwój Miedziany został rozcięty w Anglii w celu konserwacji i następnie opublikowany przez J.T. Milika w 1960r. Jego tekst w piśmie hebrajskim w 12 kolumnach, datowany na koniec I wieku

n.e. zawiera opis depozytu wielkiego skarbu ukrytego prawdopodobnie w okolicy Morza Martwego i Jerozolimy. Oryginał Zwoju Miedzianego znajduje się w Muzeum Archeologii w Ammanie, a jego kopie w paryskim Luwrze i we Francuskiej Szkole Archeologicznej i Biblijnej w Jerozolimie.

Prawidłowych odpowiedzi udzielili i wylosowali nagrody Państwo: Anna Krawczyk z Colombelles, Małgorzata Jadach z Paryża i Elżbieta Turkowska z Meudon la Forêt.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom Konkursu i gratulujemy zwycięzcom, a okolicznościowe nagrody książkowe i bezpłatne wejściówki do paryskiego Luwru, ufundowane przez autora Konkursu, przesyłamy pocztą. □

Dariusz Długosz i Redakcja

Zamyślenia ze Świętymi

ks. Grzegorz Jaskiewicz

Święty Ambroży z Mediolanu

Św. Ambroży z Mediolanu to jeden z czterech Wielkich Doktorów Kościoła Zachodniego.

Ten tytuł sam mówi za siebie, bowiem może być zestawiony tylko z Hieronimem, Augustynem i Grzegorzem Wielkim. Zachód mu wiele zawdzięcza, zwłaszcza zwycięstwo nad arianizmem, czyli herezją, która nego-

wała bóstwo Chrystusa. To tak, jakby dziś przewyciężył islam. Na Wschodzie ukladano hymny pochwalne ku jego czci.

Skoro nawrócił św. Augustyna i go ochrzcił, zatem nie głosił w próżnię i można przypuszczać, że nie kpiono z jego słów, potrzęsając głową, jak to dziś coraz częściej się zdarza. W Italii, w diecezji Mediolan mamy nawet ryt ambrożyjański. Ten ryt poszedł wraz z czcicielami tego wielkiego świętego nawet do Szwajcarii. Jego zasługi są ogromne, zwłaszcza, że zwalczył on cezaropapizm na Zachodzie. Jako pasterz jasno nauczał, że żaden władca nie może rządzić Kościołem. On ma być w nim, a nie ponad nim. Wiele cytatów z jego dzieł można przytaczać, wiele tematów z jego nauczania poruszać, ale inspiracją do zainteresowania

się tą Osobą, którą będziemy czcili w kalendarzu liturgicznym już 7 grudnia niech będą myśli, które są drukowane i rozdawane w kościołach francuskich. Świadczy to o szacunku, jakim go także w Paryżu otaczają, i o mądrości Autora, który w traktacie o dziewictwie pisał:

*Jeśli chcesz uleczyć ranę,
On jest lekarzem;
Jeśli masz gorączkę
On jest źródłem, które chłodzi;
Jeśli jesteś ogarnięty błędami,
On jest :prawiedliwością;
Jeśli potrzebujesz pomocy
On jest siłą;
Jeśli boisz się śmierci,
On jest życiem;
Jeśli pragniesz nieba
On jest drogą;
Jeśli uciekasz od ciemności
On jest światłem;
Jeśli potrzebujesz pokarmu
On jest pożywieniem.*

św. Ambroży z Mediolanu, *De virginitate* □

naturalną. – Rzecz w tym, by spierać się o prawdziwe problemy, a konflikt nie był tak gwałtowny i powierzchowny – dodaje. Przykład najświeższy to kwestia systemu ubezpieczeń społecznych, bardzo ważna dla wszystkich Polaków. – Ale nie powinniśmy spierać się o to, w jakim wieku można iść na emeryturę, ale jak sprawić, by ten system w ogóle funkcjonował. I co zrobić, by zwiększyć w Polsce dzietność – przekonuje Terlikowski.

Kropla drąży skałę

Zadeklarowany „katol” przyznaje, że publicystyczny spór jest jego żywiołem, ale gdy przestaje być racjonalny i prowadzi do głębokich podziałów, korzystają na tym jedynie nieprzyjaciele Polski. Dlatego

autorzy deklaracji przestrzegają, że w związku z napiętą sytuacją międzynarodową, z odradzającym się i coraz bardziej agresywnym moskiewskim imperializmem, trzeba spojrzeć na nasze wewnętrzne waśnie z innej perspektywy. Ten kontekst może także okazać się istotny dla prezydenckiej inicjatywy.

Po raz pierwszy od 1989 r. słowo niepodległość ma bowiem dla nas wymiar nie tylko historyczny. Zmienia się na gorsze tak sprzyjająca Polsce międzynarodowa koniunktura. Kłopoty Europy, wojna na Ukrainie, wyniki wyborów w USA, ale także w Bułgarii czy Mołdawii to poważne argumenty za zmianą stylu naszych wewnętrznych debat. Bo dziś – jak zwraca uwagę prof.

A. Nowak – stopień zantagonizowania jest już taki, że nie potrafimy się zgodzić, że dwa dodać dwa równa się cztery. A taka niezgoda ma już konsekwencje praktyczne.

Autor „Dziejów Polski” niestrudzenie apeluje: – Nie wysyłajmy się w związku z naszymi lękami wzajemnie do psychiatry, tylko spróbujmy szukać punktu, gdzie możemy się spotkać, by nasze strachy, naszą radykalną obcość zmniejszyć. O ile to możliwe. Zakładam – że możliwe.

Na razie, mówiąc delikatnie, „Deklaracja 11 Listopada” nie została podjęta ani przez polityków, ani „wiodące media”. Mówiąc wprost – została zignorowana. Ale kropla drąży skałę. □

Piotr Legutko

Pamiętamy! W 35 - rocznicę stanu wojennego

13 grudnia 2016 r. przypada 35 rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Data ta odcisnęła się tragicznym piętnem na życiu Polaków w Kraju i na obczyźnie. W Polsce zdelegalizowano Solidarność, internowano tysiące działaczy niepodległościowych i związkowców, ginęli ludzie.

Zarząd paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin we Francji zaprasza Rodaków i przyjaciół Polski w niedzielę 11 grudnia 2016 r. o godz. 11. do kościoła polskiego Wniebowzięcia NMP w Paryżu na uroczystą Mszę św. związaną z tą rocznicą. Po Eucharystii, zapraszamy do salki parafialnej wszystkich członków i przyjaciół Koła Paryż SPK na okolicznościowy koktajl.

Tego samego dnia ok. godziny 15. przewidziana jest w paryskim Domu Polskich Kombatantów (20, rue Legendre) wspomnieniowa debata, nawiązująca do wydarzeń stanu wojennego z 1981 r., w której wezmą udział ich uczestnicy. Prosimy świadków tamtych, pamiętnych dni sprzed 35 lat (prosimy „kombatantów” stanu wojennego o włączenie się w nasz projekt).

Natomiast 13 grudnia br. o godz. 19. przewidziana jest manifestacja patriotyczna przy Tablicy Solidarności na Placu Inwa-

lidów w Paryżu (nieopodal Ambasady i Konsulatu RP). Odbędzie się ona według przygotowanego przez Zarząd Koła Paryż SPK porządku. Nasze środowisko co roku upamiętnia tamte dramatyczne na naszej Ojczyźnie wydarzenia. Robimy to by szczególnie podkreślić znaczenie wspólnoty losów Polonii francuskiej i rzeszy francuskich przyjaciół Polski, którzy wspólnie z nami protestowali przeciw zbrodniczej akcji Jaruzelskiego i komunistycznych władz PRL wymierzonej przeciwko Narodowi polskiemu, skupiającemu się wokół Solidarności, i jego niepodległościowych aspiracjom.

Naszym moralnym obowiązkiem jest dzisiaj, także tu, w Paryżu, pamiętać o tych pośród nas, którzy poświęcali się w walce o dzisiejszą niepodległość i suwerenność Polski. □

Za Zarząd Koła Paryż SPK -
wiceprezes Stanisław Aloszko

Poziomo: A-1. W zimie chroni szyję przed zimnem. A-6. Część trasy do przebycia. B-9. Golo na Korsyce. C-1. Korsykańskie miasto, w którym urodził się Napoleon. E-1. Budowla ogrodowa w postaci zacienionej alei lub element budynku w architekturze. F-10. Bezbarwny, bezwonny i bardzo toksyczny gaz (tlenek węgla). H-1. Skuszony przez Ewę. H-10. Część sptancanej pożyczki. J-1. Półwysep - część Ukrainy anektowany przez putinowską Rosję. J-10. Aromatyczny azjatycki napój alkoholowy otrzymywany przez destylację sfermentowanego zacieru ryżowego lub daktylowego. L-1. ... Jaga z bajek dla dzieci. Ł-7. Budynki gospodarskie i mieszkalne gospodarstwa wiejskiego wraz z podwórzem i otoczeniem. M-1. Osoba, która wyznaje pogląd rzekomej wyższości jednych ras człowieka nad innymi. N-7. Pomieszczenie, gdzie pozostawia się wierzchnie okrycia. O-1. Wierny Ukraińskiej Cerkwi grekokatolickiej. P-5. Niewielkie stoisko handlowe na bazarze. P-10. Komórki jajowe ryb.

Pionowo: 1-A. Zakładana na stopę. 1-L. Jaźwicz. 2-H. Okrycie na konia. 3-A. Bezpaństwowiec. 3-L. Głównie miasto handlowe i przemysłowe na Korsyce. 4-H. Zabalsamowane ciało starożytnego Egipcjanina. 5-B. Narząd słuchu. 5-Ł. Mały piesek. 7-A. Miasto opisane w „Iliadzie”. 7-Ł. Nawiany śnieg na drodze. 9-A. Obowiązkowe zadanie do wykonania. 9-Ł. Opad atmosferyczny w postaci różnej wielkości brytek lodu. 10-F. Potomczyni. 11-A. Korekta fotografii. 11-J. Pracownik wykonujący pracę fizyczną. 12-F. Choroba układu oddechowego. 13-A. Poetycki utwór epicki. 13-J. Grupa kupców przemieszczająca się na wielbłądach przez pustynię. □

Litery z pól oznaczonych gwiazdką czytane rzędami utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 35/2016: „Jesienna nostalgia”. Poziomo: ekloga, terminologia, arnika, nos, zasiew, kra. Etna, szosa, ideał, piec, Ala, akacja, pan, retman, Jasnorzewska, pranie. Pionowo: ewangelizacja, knieja, oftara, cena, stój, atak, aura, tron, pies, pirs, Nysa, kosz, trap, ansa, mors, plotka, ironia, zaświadczenie. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Ekstraklasa zagrała 16 kolejek i padł rekord goli. Na fotel lidera wróciła Lechia Gdańsk. Wyniki: Lech Poznań – Śląsk Wrocław 3:0, Jagiellonia Białystok – Legia Warszawa 1:4, Arka Gdynia – Bruk-Bet Nieciecza 1:3, Lechia – Wisła Płock 2:1, Pogoń – Wisła Kraków 6:2, Górnik Łęczna – Ruch 0:4, Piast Gliwice – Cracovia 2:2.

☺ W najnowszym rankingu FIFA Polska zajmuje 15 miejsce. Wyrzuciła reprezentację Włoch, a przed nami są Chorwaci. 15 lokata jest najlepszą w historii polskiej piłki nożnej. Reprezentacja zawdzięcza ją temu, że w tym roku przegrała tylko mecz 0:1 z Holandią oraz poniosła porażkę z Portugalią (po rzutach karnych) w walce o półfinał Euro.

☺ Piłkarska reprezentacja Polski U-21 wygrała z Niemcami 1:0 w towarzyskim meczu rozegranym w Tychach.

☺ Lewczuk znalazł się w jedenastce 13. kolejki Ligue 1, wyłonionej przez „L'Equipe». Girondins Bordeaux zremisowało z EA Guingamp 1:1, a gola dla Żyrodystów strzelił właśnie Polak.

☺ Ciekawsze wyniki 18 kolejki 1 ligi: Chro-

bry – Stomil 3:0, Pogoń Siedlce – GKS Tychy 1:0, Wigry – GKS Katowice 3:2, Zagłębie Sosnowiec – Chojniczanka 1:1, Bytovia – Znicz Pruszków 0:1, Podbeskidzie – Olimpia Grudziądz 0:3, Górnik Zabrze – Miedź 0:2. W 1 lidze prowadzi Chojniczanka z 3 pkt. przewagi nad GKS Katowice.

☺ Orlen Wisła Płock wysoko pokonała Kadetten Schaffhausen 3:26 w meczu siódmej kolejki grupy A Ligi Mistrzów. Dobrze spisali się też szczyptorniści Vive Tauronu Kielce, którzy w Zagrzebiu wygrali z PPD 26:23. Vive zajmuje w grupie 2 miejsce.

☺ Puchary piłki ręcznej. Piłkarki KRAM Startu Elbląg pokonały austriackie UHC Muellner Bau Stockerau 33:20 w rewanżowym meczu 3. rundy Challenge Cup i awansowały do 1/8 finału. Pierwszy mecz wygrała także polska drużyna 28:17. Piłkarsze ręczni NMC Górnika Zabrze przegrali z fińskim Riihimäki Cocks 19:30 w pierwszym meczu trzeciej rundy eliminacji Pucharu EHF. W tym samym pucharze Azoty Puławy pokonały w 1 meczu Benfikę Lizbona 34:29, a piłkarki MKS Selgros Lublin przegrały

w 3 rundzie w dwumecz z duńskim Randers HK 23:23 i 27:28.

☺ Magda Linette spadła z 94. na 97. miejsce w światowym rankingu tenisistek. W czołówce listy WTA Tour bez zmian – prowadzi Niemka polskiego pochodzenia Angelique Kerber, a za nią Amerykanka Serena Williams oraz Agnieszka Radwańska.

☺ Odbłyły się pierwsze starty w Pucharze Świata w tyżwiarstwie szybkim. Na zawodach w chińskim Harbinie i japońskim Nagano polscy panczeniści sukcesów nie odnieśli.

☺ Serbowie, Finowie i Estończycy będą grupowymi rywalami polskich siatkarzy w przyszłorocznych mistrzostwach Europy.

☺ Na rozpoczęcie sezonu w biegach narciarskich Staręga zajął czwarte miejsce w sprincie techniką klasyczną w zawodach FIS w szwedzkiej Bruksvallarnie.

☺ Polski kolarz Bartosz Huzarski podjął decyzję o zakończeniu kariery w wieku 36 lat. W minionym sezonie reprezentował barwy grupy Bora-Argon 18. W swojej karierze „Huzar” przejechał siedem Wielkich Tourów. □

Réflexions à un an

Le premier bilan du pouvoir.

À la mi-novembre, le gouvernement polonais, dirigé par Beata Szydło, a fêté sa première année d'existence et d'activité.

Rappelons rapidement le contexte de sa formation. Après huit ans de pouvoir exercé par la coalition libéralo-agrarienne, constituée par la Plate-forme civique (PO) et le Parti paysan (PSL), et après cinq ans de présidence exercée par Bronisław Komorowski, les Polonais ont souhaité un changement de cap. Ils attendaient en effet des réponses concrètes aux questions qui les préoccupaient au quotidien, ce que le pouvoir de l'époque ne leur a jamais donné. Ils se sont alors tournés vers les conservateurs de Droit et Justice (PiS) et des formations alliées, Pologne solidaire (SP) et La Pologne ensemble (PR), qui présentaient une offre politique cohérente et proche des préoccupations des citoyens. En deux temps – aux présidentielles et aux législatives – la majorité a changé de mains à la tête de l'État.

Il y a un an, la nouvelle équipe s'est installée et a commencé à mettre en œuvre les promesses faites pendant les campagnes électorales – ce qui a un peu bousculé les habitudes bien établies – des promesses appliquées sans compromis ni compromission car le PiS et ses alliés avaient obtenu à eux seuls la majorité absolue des sièges à la Diète et au Sénat. Qu'est-ce qui a réussi, qu'est-ce qui a failli ? Sans se tromper, on peut affirmer que la mise en œuvre d'une politique d'aide aux familles, avec l'allocation parentale de 500 zloty, est une réussite comme nous l'avons évoqué il y a deux semaines. Les Polonais eux-mêmes le disent dans un sondage CBOS avec 78 % d'appréciation contre 13 % d'opinions négatives. En outre, les Polonais apprécient encore la lutte contre la criminalité (68 %) et la politique de défense et de sécurité (58 %). À l'opposé, les appréciations les moins bonnes concernent la réforme du système de santé. Le ministre responsable, Konstanty Radziwiłł, semble bien discret à cet égard. Depuis un an, il a seulement mis en place la gratuité des médicaments pour les personnes âgées. 33 % des Polonais pensent que l'action dans ce domaine est insuffisante. Les opinions défavorables concernent également l'agriculture (48 % d'appréciations positives seulement). Il y a encore beaucoup à faire car c'est une réforme en profondeur du pays qui a été promise. Bien sûr, tout ne peut pas se faire en un an et le travail bat son plein sur beaucoup de sujets. Ainsi, la loi sur le retour de l'âge de la retraite à 60 et 65 ans est en cours d'achèvement. Il y a eu récemment une loi « pour la vie » prévoyant, en cas de naissance d'un enfant handicapé ou souffrant d'une maladie incurable, d'attribuer une allocation unique de 4000 zloty (environ 1000 euros), afin que les femmes concernées ne choisissent pas systématiquement l'avortement. Globalement, le bilan est positif et le parti conservateur est toujours en tête par rapport aux autres forces politiques.

Et quid de l'opposition ? Du côté parlementaire, la PO manque de crédibilité auprès des Polonais. Quand elle critique le gouvernement, elle se voit aussitôt reprocher de ne pas avoir fait mieux pendant huit ans. C'est un boulet dont elle aura du mal à se débarrasser avant longtemps. Enfermée dans la critique stérile, elle ne cherche pas à faire de propositions concrètes. En outre, elle est éclaboussée par des affaires dans lesquelles certains membres éminents sont impliqués. J'ai déjà évoqué ici les reprivatisations à Varsovie mais il y en a d'autres. Retrouver la confiance des électeurs et revenir au pouvoir ne sera donc pas un long fleuve tranquille. Surtout que son concurrent direct, le parti moderne (Nowoczesna), fait tout pour lui souffler le leadership au sein du camp libéral. Cependant, Richard Petru n'a aucun charisme et se fait remarquer par son incompétence, tandis que d'autres élus s'expriment à tort et à travers. Là non plus, rien n'est proposé pour faire avancer le débat. Quant au PSL, il est hors-jeu, tandis que Kukiz et ses acolytes, réputés « anti-establishment », essaient parfois de faire de la critique constructive. Les autres formations ? Hors de la Diète, elles végètent.

Il reste encore deux ans à la majorité pour travailler sur les réformes promises. Sera-ce suffisant ? En 2018, il y aura des élections territoriales à l'automne, donc une campagne électorale qui va s'immiscer dans le travail de l'exécutif et va déborder car, un an après, en 2019, il y aura les européennes et les législatives, puis les présidentielles l'année suivante, en 2020. Nous allons donc entrer dans une « zone de turbulence » politique qui va durer trois ans, avec des campagnes qui vont s'enchaîner les unes derrière les autres. On peut parier qu'elles seront assourdissantes du fait de l'opposition qui cherchera à tout prix à reprendre le pouvoir qu'elle a perdu et qui s'autorise toutes les bassesses dont elle nous donne déjà maintenant un aperçu. Les batailles seront sans merci. Et si l'on se projette encore plus loin, on s'aperçoit que l'embellie sera de courte durée. En effet, toutes choses étant égales par ailleurs, les échéances suivantes se présenteront déjà en 2022 pour les premières et s'étaleront jusqu'en 2025 inclus. Tout cela pour dire que, nonobstant les cris de l'opposition, la période actuelle est un temps béni pour l'équipe au pouvoir qui doit tout donner pour être à la hauteur de ses ambitions. On ne lâche rien ! □

Serce przepelnione miłością Boga, miłością Ojczyzny i miłością ludzi (Teresa Skawińska)

11 grudnia 2016 r. o godz. 11. w Kościele Polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu, zostanie odprawiona Msza święta w 19- rocznicę śmierci Siostry Marii od Krzyża - na prośbę byłych mieszkańców założonych przez Siostrę Marię domów dla młodzieży polskiej, podziękujemy Panu Bogu za Jej serce i wyświadczone nam dobro.

ŚP. SIOSTRA MARIA OD KRZYŻA (WANDA HORSZOWSKA), z Congrégation des sœurs de Sainte-Clotilde. Ur. 5 IV 1899 we Lwowie, zm. 8 XII 1997 w Quincy/Sénart. Była założycielką i długoletnią dyrektorką Domu dla Polek im. św. Maxymiliana Kolbe w Bagneux, otwartego w 1974 r. Z jej inicjatywy powstał w 1981 r. w Paryżu Dom dla młodzieży męskiej im. św. Jana Pawła II. Od 2000 r. kontynuuje on swoją działalność w Arcueil. W Polsce w znaczący sposób pomogła w założeniu Domu dla samotnych matek w Żółdowie pod Bydgoszczą. To najważniejsze przedsięwzięcia Siostry Marii. Pomagała zawsze, była prawdziwą „instytucją” wśród Polonii francuskiej w tamtych trudnych latach. Za całokształt swojej dobroczynnej działalności została odznaczona w 1992 r. Złotym Krzyżem Zastugi RP.

Pamiętajmy o niej

Polonijne losy

Bogdan Usowicz

„Z Polonią i Polską w sercu”; Edward Papalski, współpraca Christian Nowicki, tłumaczenie i uzupełnienia Agata Żmudzińska-Jułycka; w wydawnictwo Nord Avril 2016, ss. 226, cena: 15 euro.

Każdą książkę poświęconą Polonii we Francji należy przywitać z radością. Zwłaszcza, jeśli ma charakter pewnego dokumentu i jest relacją naocznego świadka historii.

„Z Polonią i Polską w sercu” należy do takich właśnie prac. Jej pierwsze wydanie, w języku francuskim „Une vie en Polonia”, ukazało się obecnie po polsku, wzbogacone wieloma przypisami i uzupełnieniami, ze świetnym tłumaczeniem Agaty Żmudzińskiej-Jułyckiej. Warto także zwrócić uwagę na bardzo ciekawe ilustracje z historii życia polonijnego w departamencie Pas-de-Calais.

86-letni Edward Papalski jest postacią nietuzinkową, urodzony we Francji, w rodzinie emigrantów z Polski, od wczesnej młodości angażował się w różne formy życia polonijnego. Zawodowo przez lata związany z górnictwem regionu miał okazję bycia świadkiem, ale i uczestnikiem jego restrukturyzacji. Na tym tle mógł także obserwować zmiany społeczności polonijnej, przez lata mocno związanej z wydobywaniem węgla. Był wiceprezesa Hesdigneul-les-Béthune, wieloletnim prezesem KSMP Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej), założycielem „Millenium”, wiceprezesem Kongresu Polonii Francuskiej, społecznikiem działającym zawsze na styku kultury – polskiej i francuskiej (był m.in. założycielem w 1965 roku Komitetu wyborców polskiego pochodzenia).

Książka jest rodzajem wspomnień oddających atmosferę polskiej obecności na północy Francji, wzbogacanych wielu ciekawymi refleksjami szerszej natury.

Recenzja francuskiej wersji „Une vie en Polonia” ukazała się już na łamach „Głosu Katolickiego”. Teraz odnotowujemy wersję polskojęzyczną i ponownie zachęcamy do nabycia książki, zwłaszcza tych, którzy interesują się losami francuskiej Polonii. Wspomnienia Edwarda Papalskiego są na tyle wielowątkowe, że wzbogacają naszą wiedzę o całej powojennej historii losów emigracyjnych. Obserwując np. obecny kryzys migracyjny we Francji i bezradność władzy, warto zestawić to z trudami i wysiłkiem adaptacyjnym emigrantów z Polski. Można tu przytoczyć ciekawą historię z okresu służby wojskowej Edwarda Papalskiego. Mając obywatelstwo francuskie został wystany do odbycia zasadniczej służby w armii. Skierowany do dowództwa II strefy w Lille wywołał tam jednak konsternację swoim nie-francuskim nazwiskiem. Dopóki nie dokonano „sprawdzenia” jego osoby, wyznaczono mu zadanie... zamiatania podłogi.

Nie wszyscy dziś wiedzą, że w latach 30. ub. wieku, w czasie kryzysu ekonomicznego, bez pardonu wydalano z Francji, chwilowo niepotrzebną na miejscu siłę roboczą z zagranicy. Po wojnie też nie było łatwo. Pierwsze, a nawet drugie pokolenie emigrantów, miało znacznie utrudniony awans społeczny. Trzeba było na niego ciężko pracować. Integracja przynosi dobre skutki, jeśli łączy się z wysiłkiem samego emigranta. Coś, co nic nie kosztuje, na co nie trzeba zapracować, nie będzie cieszyć się szacunkiem, i taki błąd popełnia Republika dziś.

Osoby polskiego pochodzenia, dopiero z czasem, zaczęły piastować w regionie ważne funkcje społeczne i zawodowe i szkoda tylko, że ten potencjał Francuzów polskiego pochodzenia, nie zawsze był wykorzystywany dla dobra wspólnoty i kraju pochodzenia.

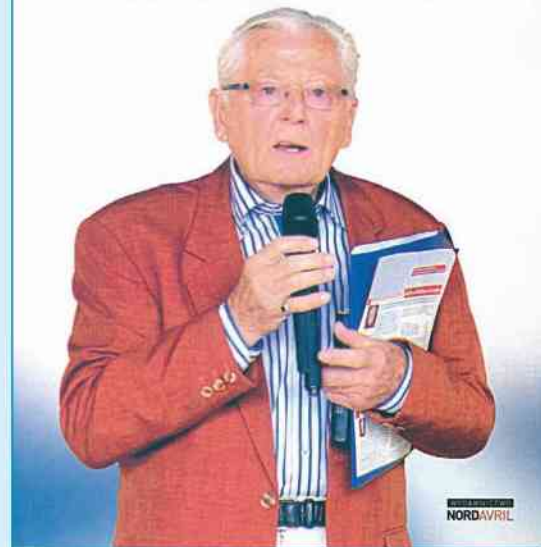
Pod koniec XX wieku centrum życia polonijnego zaczęło się przenosić głównie do Paryża, ale nie trzeba zapominać, że wielu mieszkańców Nord-Pas-de-Calais nadal żywi sentyment do kraju przodków.

Książka jest też zapisem wielu rozterek Polonii na Północy, walki o rząd dusz z komunistami, nie zawsze łatwych wyborów życiowych, czy politycznych, także niezwykle ważnej roli Kościoła katolickiego, czy polskojęzycznych mediów (Edward Papalski był długoletnim korespondentem regionalnym dziennika „Narodowiec”).

Autor w zakończeniu formułuje także swoją wizję przyszłości Polonii we Francji. Jest zwolennikiem daleko idącej neutralności politycznej, religijnej, związkowej i światopoglądowej przedstawicieli Polonii i pełnego czerpania z dwukulturowości jej członków. Zbyt ni przechył w stronę polskich spraw krajowych, jego zdaniem, utrudnia działalność i współpracę. Krytyka ta nie jest, moim zdaniem, do końca uzasadniona. Teza o tym, że Polacy przez 90 lat nie byli „zdolni zbudować tego, co zbudowali we Francji Żydzi, Włosi, Portugalczycy i Arabowie” oraz przykład „Hiszpana” Maunella Vallsa, który został premierem kraju, nie wydają się tu całkiem adekwatne. Potomkowie Włochów roztopili się we Francji całkowicie, a kościoły ich Misji Katolickiej służą już, np. w Paryżu, komu innemu. Portugalczycy wybierają „portugalskość” częściej od Polaków, a dowodem są budowane przez nich domy w kraju ojczystym. Żydzi mają często swoje „obowiązki” w Izraelu, a trwająca od kilku lat fala reemigracji do tego kraju osób od pokoleń zasymilowanych, też świadczy o czymś przeciwnym, niż sugie-

Edward Papalski

Z POLONIĄ I POLSKĄ W SERCU

ruje autor. Hiszpanom za „eksport” do Francji premiera Vallsa nie ma co dziękować, a z dwójga złego lepiej dziękować Węgrom za... Sarkozynego, choć obydwa przypadki nie mają żadnego znaczenia dla życia tychże narodowych wspólnot nad Sekwaną. Arabowie to problem zupełnie odrębny, związany głównie z prężnością islamu, który wykracza poza ramy religii i stara się zaprowadzać własny porządek społeczny. W dodatku, od strony demograficznej, sytuacja ta przypomina czasy istnienia dużych i zwartych skupisk Polaków, gdzie rozmawiano po polsku, panowały polskie obyczaje i kultura.

O ile jednak kolejne generacje naszych rodaków asymilowały się stopniowo coraz bardziej, to wyznawcy islamu, zasilani kolejnymi falami emigrantów, idą w kierunku odwrotnym i dotyczy to nawet... trzeciego pokolenia.

Polacy na tym tle nie prezentują się źle. Problem poziomu integracji i chęci asymilacji jest bowiem wyborem indywidualnym każdego człowieka. Zależnie od poziomu owej asymilacji zaczynają się, wprost proporcjonalnie, pogłębiać i różnice w podejściu do spraw Polski i Francji. Dyskutować i szukać wspólnego mianownika jednak trzeba, a pomysł „Polonii Jutra”, włączenia do niej chociaż części wielotysięcznej rzeszy potomków polskich emigrantów i wypracowania jakiegoś kodeksu Polaków z zagranicy, jest z pewnością warty rozważenia i polecenia. Zwłaszcza, że jak przypomina Edward Papalski, zbliża się 100-lecie masowego osiedlania się Polaków we Francji. □

Książkę można zamówić w wydawnictwie Les Editions Nord Avril, 388, rue de la Lambarderie; 59870 Bouvignies (www.nordavril.com).

Msza św. trydencka - skarb do odkrycia

Krystyna Rąjek

W Kościele katolickim od kilku lat powracają tzw. „Msze trydenckie”, których charakterystyką jest język łaciński i celebrowanie odbywa się przy przedsoborowym ołtarzu („tyłem do ludzi”).

To „novum” choć wcale nie nowe, dokonano się za przyczyną Listu papieża Benedykta XVI motu proprio „Summorum Pontificum” z 7 lipca 2007 r. Ojciec św. informuje w nim, że dozwolone jest odprawianie Mszy św. według Mszału Rzymskiego ogłoszonego przez św. Jana XXIII z 1962r.

Przed reformą posoborową, Msza św. nazywana była „Mszą rzymską”. Określenie „Msza trydencka” jest potoczne a zostało wprowadzone po reformie liturgicznej, której owocem był nowy ryt Mszy św. „Novus Ordo Misse” w celu rozróżnienia tych dwóch rytów. Inne nazwy rytu sprzed reformy, które można spotkać w użyciu to: „stara Msza” lub „Msza przedsoborowa”. Analogicznie dla Mszy św. zreformowanej zaczęto używać terminu „nowa Msza” lub „Msza soborowa”.

„Msza trydencka” nie jest projektem Soboru Trydenckiego, jak sugeruje przyjęta nazwa. Kanon rzymski – główna część „Mszy trydenckiej” był jedyną modlitwą eucharystyczną odmawianą w Kościele zachodnim. Powstał na pewno przed IV w. a jego pochodzenie wywodzi się od św. Piotra. Natomiast ogólny układ liturgii rzymskiej został zatwierdzony przez papieża św. Grzegorza Wielkiego (540–604). W późniejszych czasach ryt rzymski czyli ten, który sprawowany był w Rzymie ubogacał się a papieże dokładali starań by był propagowany w całym Kościele. Równolegle rozwijały się lokalne obrzędy i ceremonie Mszy św., które należały do jednego rytu zachodniego.

W XVI w., w wyniku reformacji, przyniknęły do liturgii różne herezje. Sobór Trydencki (1545–1563), zwołany przez papieża Piusa V, ustalił co powinno być zachowane a co należało usunąć z liturgii Mszy św. Podjęta została również decyzja aby dokonać ujednoczenia Mszy św. w całym Kościele.

Kardynał Ratzinger w książce „Moje życie” pisze tak na ten temat: „Na początku nie istniał jeden Kościół katolicki i jeden Kościół protestancki obok siebie. Podział Kościoła zachodził prawie niedostrzegalnie i znalazł swoje najbardziej wyraziste z historycznego punktu widzenia, najbardziej wpływowe odbicie w zmianach liturgii, która lokalnie wygłądała różnorako, tak że bardzo trudne było często wyznaczenie granicy między liturgią katolicką a już nie katolicką. W sytuacji tego zamieszania, z powodu braku związłego liturgicznego ustawodawstwa i istniejącego liturgicznego pluralizmu, odziedziczonego po średniowieczu, papież zdecydował, że Missale Romanum, czyli Mszał miasta Rzymu, jako z pewnością

katolicki, będzie obowiązywał wszędzie tam, gdzie używane formy liturgiczne nie mogły wykazać się przynajmniej dwusetletnią tradycją”.

Po Soborze Trydenckim w większości diecezji zaczął obowiązywać nowy Mszał, nazywany „Mszałem Św. Piusa V”, zaś te diecezje, których tradycja liturgiczna i lokalne rytury przekraczały dwieście lat mogły pozostać przy starych Mszałach, np. ryt dominikański, cysterski, karmelitański, kartuzki, lyoński etc.

Sobór Watykański II (1962–1965) był niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem Kościoła XX w. Na pierwszej sesji tego soboru uchwalono Konstytucję o Liturgii Świętej a papież św. Jan XXIII ogłosił ostatnie wydanie Mszału Rzymskiego, które popularnie nazywane jest „Mszą trydencką”.

Zreformowaną Mszę św., jaką znamy obecnie, obwieścił papież bł. Paweł VI w Wielki Czwartek 1969 r. na podstawie Konstytucji Apostolskiej Missale Romanum a jej obowiązywalność nastąpiła w 1970 r.

Posoborowa komisja liturgiczna tzw. Concilium wypracowała nową formę Mszy św. a księgi liturgiczne zostały przełożone na języki nowożytnie.

Kardynał Józef Ratzinger, który stał na czele Kongregacji Nauki Wiary prawie od początku pontyfikatu papieża św. Jana Pawła II, spotykał się z wieloma prośbami o przywrócenie możliwości sprawowania liturgii według Mszału Rzymskiego z 1962 r. Św. Jan Paweł II przychylił się do tych pragnień i w 1984 r. dał możliwość odprawiania starej Mszy św. za zgodą biskupa miejsca.

Papież Benedykt XVI ogłaszając List motu proprio „Summorum Pontificum” pragnął aby Kościół katolicki mógł w pełni korzystać ze skarbów bogatej spuścizny tradycji łacińskiej. Podkreślił, że nowa Msza św., którą nazywa „zwyczajnym wyrazem zasady modlitwy”, jak

i Msza św., którą ogłosił św. Pius V, wzniesiona przez św. Jana XXIII, którą określa „nadzwyczajnym wyrazem tej samej zasady modlitwy” są dwoma formami tego samego Rytu Rzymskiego.

W aneksie do powyższego Listu, papież, kierując się do wszystkich biskupów świata, przypomniał, że: „Nie ma żadnej sprzeczności pomiędzy jednym i drugim wydaniem Mszału Rzymskiego. W historii liturgii jest wzrost i postęp, nie ma za to żadnego rozłamu. To, co poprzednie pokolenia uważały za święte, pozostaje świętym i wielkim także dla nas, przez co nie może być nagle zabronione, czy wręcz uważane za szkodliwe”. Msza św. starego rytu przez wzgląd na „czcigodny i starożytny zwyczaj” musi być odpowiednio uznana.

Treść postanowień, które Benedykt XVI zawarł w Liście mówi m.in. że, w Mszach odprawianych bez ludu, każdy kapłan katolicki może wybrać starszą lub też nową formę celebrowania Mszy św. i nie ma potrzeby żadnej zgody Stolicy Apostolskiej czy też ordynariusza miejsca, przy uwzględnieniu umiejętności odprawiania Mszy św. po łacinie. Jeżeli w parafiach jest stała grupa wiernych, pragnących uczestniczyć w tradycyjnej liturgii uprasza się by proboszcz pozytywnie odniósł się do takiej prośby.

Papież otworzył stary skarbiec tradycji liturgicznej, na której wychowali się prawie wszyscy święci, abyśmy i my mogli z niego korzystać. Nowa Msza św. ze względu na język jest nam bliższa i łatwiejsza do przyjęcia, ale to w starej, łacińskiej liturgii możemy odkryć głębię teologii w gestach, słowach i śpiewach gregoriańskich. Tutaj nie ma ukierunkowania na racjonalność lecz raczej na adorację Ofiary, jaką Jezus złożył za nas na krzyżu. □

Na podstawie książki ks. Grzegorza Śniadocha IBP „Msza św. trydencka. Mity i prawda”.

DOMY POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ WE FRANCJI

BOŻE NARODZENIE W LA FERTÉ SOUS JOUARRE, W LOURDES I NA KORSYCE
Domy PMK we Francji zapraszają pod swój dach, aby spędzić Święta Bożego Narodzenia - jak w Polsce.

Będzie Wigilia i dzielenie się opłatkiem, Pasterka i śpiewnie kolęd Dzieciątka Jezus, tradycyjne potrawy i rodzinna atmosfera.
W dzień Bożego Narodzenia zapraszamy na uroczystą Mszę św. i świąteczny obiad.

Ceny jak w roku ubiegłym! Bliższe informacje i zapisy:

- La La Ferté sous Jouarre - email: pmk.laferte@free.fr; tel. 01 60 22 03 76;
- Lourdes : pmk-lourdes@club-internet.fr; tel : 05 62 42 08 75;
- Korsyka : mshcorse@yahoo.fr; tel : 04 95 33 28 29.

Za naszą i waszą wolność

Ks. Adam Zieliński

„A jeśli komu droga otwarta do nieba, / Tym co służą Ojczyźnie”. (Jan Kochanowski)

W naszej polonijnej Wspólnocie w Strasburgu, w Uroczystość Wszystkich Świętych, tak jak w poprzednich latach, po Mszy świętej o godz. 11., udaliśmy się wraz z żołnierzami stacjonującymi w tutejszym Eurokorpusie oraz harcerzami, na groby polskich żołnierzy i jeńców wojennych, pochowanych na cmentarzu wojskowym Cronenbourg, aby oddać cześć poległym w walce o naszą Ojczyznę.

Biało-czerwone kokardy na grobach, złożenie wieńca, zapalane znicze. To wszystko wprowadzało nas w atmosferę zadumy i modlitwy. Przypominały się słowa naszego poety Adama Asnyka: „... ale nie deptajcie przeszłości ołtarzy, choć macie sami doskonalsze wznieść. Na nich się jeszcze święty ogień żarzy i wy winniście im cześć”. Nasza modlitwa i obecność w tym miejscu była odpowiedzią na to wezwanie poety.

W niedzielę 6 listopada uczciliśmy w ramach naszej polonijnej wspólnoty 98 rocznicę odzyskania przez Polskę

Niepodległości. Przy udziale Pana generała Andrzeja Knapa z żołnierzami z eurokorpusu oraz Stałego Przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej przy Radzie Europy, Pana Ambasadora Janusza Stańczyka, o godz. 11:00 była sprawowana Msza Św. w intencji Ojczyzny. Następnie nasza drużyna harcerska pod opieką Pani Edyty Decker przygotowała występ artystyczny, który przypominał nam dzieje naszego Narodu. Montaż słowno-muzyczny został odebrany bardzo entuzjastycznie. Świadczył o tym nie tylko nastrój zadumy i zachwyt na twarzach obecnych, tży wzruszenia, ale również wypowiedzi rodziców po występie dzieci: - „to była dla nas powtórka z historii”, - „było przepięknie, patriotycznie i narodowo”, - „szkoda, że my nie byliśmy wychowywani w takim duchu”.

Podobnych wypowiedzi było wiele, byli też i tacy, którzy dziękowali tylko kiwnięciem głowy, ale z oczu można było wyczytać wdzięczność. Patrząc na rodziców miało się wrażenie,

REKOLEKCJE ADWENTOWE

PARAFIA WNIEBOWZIECIA NMP

263 bis, rue St-Honoré, Paryż I; tel. 01 55 35 32 25.

10 grudnia (sobota) - 18³⁰ - Msza św. z nauką rekolekcyjną i konferencją po Mszy św.;

11 grudnia (niedziela) - 8⁰⁰, 9³⁰, 11⁰⁰, 14⁰⁰ (dla dzieci), 16⁰⁰, 19³⁰ - Msza św. z uwielbieniem i adoracją;

12 grudnia (poniedziałek) - 8⁰⁰ - Msza św. z nauką, 18⁰⁰ i 20⁰⁰ - Msza św. z nauką i konferencją po Mszy św.;

13 grudnia (wtorek) - 8⁰⁰ - Msza św. z nauką, 18⁰⁰ i 20⁰⁰ - Msza św. z nauką i konferencją po Mszy św.;

14 grudnia (środa) - 8⁰⁰ - Msza św. z nauką; 18⁰⁰ i 20⁰⁰ - Msza św. z nauką i konferencją po Mszy św.

Rekolekcje głosi ks. dr Jan Koc

KAPLICA PW. SAINT-YVES

Cité du Souvenir 11, rue Saint-Yves M. 4, Stacja: Alésia

11 grudnia (niedziela) - g. 10³⁰ Spowiedź św.; g. 11⁰⁰ Msza św. z nauką rekolekcyjną

Rekolekcje głosi ks. Bogdan Łoś

KOŚCIÓŁ SAINT PAUL CORBEIL-ESSONNES

118, Boulevard John Kennedy (Moulin Galant)

17 grudnia (sobota) - g. 19³⁰ - Msza św. z konferencją rekolekcyjną. Spowiedź św.

18 grudnia (niedziela) - g. 11³⁰ - Msza św. z konferencją rekolekcyjną. Spowiedź św.

Rekolekcje głosi ks. Wojciech Bartoszek

Nowa propozycja Domu PMK w La Ferté sous Jouarre

Od grudnia 2016 roku w Domu PMK w La Ferté sous Jouarre będą organizowane weekendowe Rekolekcje Biblijne. Najbliższa se. ja odbędzie się już w dniach 9-11 grudnia 2016, a jej temat to: *Czasy ostateczne (Mt 24-25). Życie w oczekiwaniu na Jezusa.*

W adwentowym czasie oczekiwania zostanie rozważone pytanie „Czy Syn Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie?” (Łk 18, 7).

Pierwsze wspólnoty z nadzieją wyczekiwały dnia przyjścia Chrystusa. My dziś boimy się nawet o nim myśleć z powodu katastroficznych wizji końca czasów. Czy rzeczywiście mamy się bać końca świata?

Podczas rekolekcji będzie okazja do przypomnienia i odkrycia właściwego znaczenia „mowy eschatologicznej” Chrystusa, która jest konieczna do zrozumienia, czym będzie koniec świata i jak można się do niego przygotować.

Sesja trwa od piątku - g. 17⁰⁰ do niedzieli - g. 15⁰⁰ i składa się z

kilku konferencji, modlitwy w ciszy, adoracji Najświętszego Sakramentu. Jest możliwość spowiedzi lub rozmowy z kapłanem. Część rekolekcji odbywa się w zupełnej ciszy i milczeniu, aby spotkać się z sobą samym i z Bogiem. Spotkania czerpią inspirację z metody lectio divina, formy modlitwy opartej na pogłębionej lekturze tekstów biblijnych w celu potężenia Słowa Bożego z życiem i odczytania własnej historii w Jego świetle.

Cena pobytu od piątku do niedzieli wynosi 100€. Sesję prowadzi kapelan Domu PMK, ks. Dariusz Jankowski. □

Serdecznie zapraszamy

Zapisy i pytania prosimy kierować pod adres e-mail: pmk.lalerte@free.fr lub telefonicznie: 01 60 22 03 76.

że zostali oni jakby... przebudzeni z jakiegoś letargu. Do wielu z nich dotarło, że 11 Listopada to nie tylko kolejny dzień wolny od

pracy, ale to wielkie Święto Narodowe, które pozostało gdzieś na marginesie, w nawale pracy i trudach dnia codziennego. □

Z POLONIJNYCH WSPOMIENI

REKOLEKCJE ADWENTOWE

KOŚCIÓŁ POLSKI ŚW. JOANNY D'ARC

Triel L'Hautil; tel. 01 55 35 32 28

4 grudnia (niedziela) ☒ 11⁰⁰ (Msza św. z nauką ogólną), przed Mszą św. o g. 10¹⁵ Spowiedź św.

Rekolekcje głosi ks. Sławomir Głodzik

KAPLICA OŚRODKA ERMITAGE WERSAL

23, rue de l'Ermitage

9 grudnia (piątek) - g. 19⁰⁰ - Msza św. z nauką rekolekcyjną. Spowiedź św.

10 grudnia (sobota) - g. 19⁰⁰ - Msza św. z nauką rekolekcyjną.

11 grudnia (niedziela) - g. 11⁰⁰ - Msza św. z nauką rekolekcyjną.

Rekolekcje głosi o. Krzysztof Ferenc CSSp

PARAFIA ŚW. GENOWEFY

18, rue Claude Lorrain; Pary XVI; tel. 01 45 20 51 47

11 grudnia (niedziela) - 9³⁰, 11³⁰ i 18⁰⁰ - Msza św. z nauką ogólną.

12 grudnia (poniedziałek) - 20⁰⁰ - Msza św. z nauką ogólną. Po

Mszy św. konferencja. **13 grudnia** (wtorek) - 20⁰⁰ - Msza św. z nauką ogólną. Po Mszy św. konferencja. **14 grudnia** (środa) - 20⁰⁰ - Msza św. z nauką ogólną. Po Mszy św. konferencja.

Rekolekcje głosi o. Krzysztof Ferenc CSSp

AULNAY-SOUS-BOIS

46, Av. du Gros Peuplier; tel. 01 48 66 63 60.

18 grudnia (niedziela) ☒ Adwentowy Dzień Skupienia. 16⁰⁰ ☒ Spowiedź św. i 18⁰⁰ ☒ Msza św. □

„Nowe Życie z Bogiem” w parafii Wniebowzięcia NMP

„Dzięki tym rekolekcjom poznałam czym jest Boża miłość, czym jest grzech i jak działa Duch Święty. Mogłam wreszcie w stu procentach za prosić Jezusa do mojego życia i uznać Go za swego Pana i Zbawiciela. Wyzwoliłam swoją wiarę, nie byłam jej świadkiem. Wiem, że dla Pana nie ma rzeczy niemożliwych”. „Byłam wzruszona słuchając świadectw”. „Poczułam, że Bóg jest ze mną zawsze i wszędzie. Że On mi przebacza i w trudnych sytuacjach prowadzi. Bóg przemawiał do mnie przez innych ludzi, w sercu zrodziła się nadzieja”. „Jezu Chryste, tak bardzo jestem Ci wdzięczna za te rekolekcje. Tak wiele się nauczyłam. Dajesz mi Panie zrozumienie wielu trudnych spraw. Wiem, że Bóg ma doskonały plan na moje życie i że moje życie ma ogromną wartość, wiem kim jestem w Chrystusie”. „Pragnę Cię Panie uwielbiać każdego dnia”. „Zaczynam rozumieć, że nawet jak zostaję sam to nigdy nie jestem sam, bo Pan Bóg jest przy mnie i zawsze mogę na niego liczyć”. „Dzięki tym rekolekcjom zrozumiałam jak wielką jest siła wiary, którą tak bardzo brakowało w moim życiu gdy umierał w szpitalu mój mąż...”. „Tu, na tych rekolekcjach, zrozumiałam, że Bóg mnie kocha taką jaką jestem”. „Odczułam, że Bóg może dać mi więcej niż oczekiwałam”. „Zrozumiałam, że Boga nie można ograniczać, że wszystko dla niego jest możliwe”.

Te i inne świadectwa zostały napisane 12 listopada po południu w parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, gdzie zorganizowane zostały – z inicjatywy Szkoły Nowej Ewangelizacji św. Teresy – dwudniowe rekolekcje „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”.

Była to dla nas, wszystkich, okazja, aby jeszcze bardziej pogłębić zrozumienie Bożego Miłosierdzia w trwającym jeszcze wówczas, ale już zbliżającym się zakończeniu Roku Miłosierdzia. Rekolekcje te były zorganizowane według metody KeKaKo* i były adaptacją weekendu ewangelizacyjnego „Nowe Życie z Bogiem”.

Do kogo były adresowały? Do ochrzczonych! Bo jednym z posoborowych „odkryć” naszego Kościoła jest zdanie sobie sprawy z naglącej potrzeby reewangelizacji nas wszystkich, którzy jesteśmy już ochrzczeni. Nie jest to takie łatwe, bo trudno nam się przyznać, że pomimo tylu lat praktyk religijnych często nie potrafimy się modlić, odczuwamy pustkę w

sercu i brak sensu życia, i często żyjemy tak jakby Pana Boga nie było. A przecież „Pan jest blisko”, a Jego Królestwo jest w nas. Jak więc nas zreewangelizować?

Rekolekcje rozpoczęliśmy wspólną Mszą św. która powaliła nam skorzystać z eucharystycznych owoców męki Chrystusa – a co za tym idzie Jego odkupieńczej misji i Zmartwychwstania. Następnie słuchaliśmy co Pan chce nam powiedzieć – poprzez wstęp dokonany przez ks. Pawła, przez śpiewy, modlitwę, nauczania, poprzez świadectwa, którymi dzielił się zespół animujący oraz uczestnicy spotkania, którym bardzo dziękujemy za otwartość.

Nie da się nic więcej opowiedzieć, bo metoda KeKaKo jest „przeżyciowa” i trzeba ją po prostu własnie.. przeżyć, aby doświadczyć tego wszystkiego, o czym mówią świadectwa uczestników.

Serdecznie zapraszamy na przyszłe wydarzenia proponowane przez Szkołę Nowej Ewangelizacji św. Teresy i wspólnotę ewangelizacyjno-modlitewną Arka.

Serdecznie dziękujemy też wszystkim, którzy przyczynili się w przeróżny sposób

do sukcesu tego umacniającego nas wydarzenia (śpiew, instrumenty, logistyka, itd.).

Bardzo dziękujemy parafii i ks. proboszczowi Pawłowi Witkowskiemu za umożliwienie nam tych rekolekcji i zaangażowanie się w ich pomyślny przebieg. □

*W imieniu SNE św. Teresy
Alicja i Sławomir*

*Metoda KeKaKo (Kerygma, Karisma, Koinonia) po raz pierwszy została zaproponowana przez meksykańskiego świeckiego teologa i biblistę José Prado Floresa w 1980 r. w mieście Cuadalajara. Przypominamy, że kilkanaście lat temu gościliśmy J.P. Floresa w parafii „na Concordzie”. Przybył on tutaj na zaproszenie wspólnoty ewangelizacyjno-modlitwowej Arka aby wygłosić konferencję na temat zaufania Panu Bogu i Jego słowu. Metoda KeKaKo została zaadoptowana przez wiele Szkół Ewangelizacyjnych na świecie: cieszy się olbrzymią popularnością w Ameryce Łacińskiej, jest też dobrze znana w Polsce. We Francji jest natomiast praktycznie nieznana, z wyjątkiem środowisk polonijnych oraz rekolekcji organizowanych przez SNE św. Teresy w języku francuskim.

Spotkanie dekanatu paryskiego

14 listopada br. księża dekanatu paryskiego spotkali się na su.ym. jesiennym z jeżdżie.

Otworzyła go adoracja Najświętszego Sakramentu w kościele polskim Wniebowzięcia NMP oraz możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania. Następnie sprawowana była Msza św. pod przewodnictwem ks. Bogusława Brzysia rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Wśród najbliższych współcelebransów byli: ks. Jan Ciągło prowincjał Księży Chrystusowców i ks. Wiesław Gronowicz proboszcz z Troyes.

W wygłoszonej homilii ks. Rektor nawiązał do czytań z liturgii słowa i zwrócił uwagę obecnych kaptanów na to, by w tychże czytańach zauważyli figurę Dawida, który naprowadza nas w bezpośredni sposób na samego Chrystusa – stąd można porównać go do samego Jezusa. Dawid w swoim życiu widzi, że wszystko, co otrzymuje jest decyzją samego Pana Boga. Tę biblijną prawdę należy odnieść

również do naszej rzeczywistości duszpasterskiej. Warto w tym kontekście odczytywać różne trudne wydarzenia – właśnie w łączności z wizją Dawida. Czy ja widzę w tym, co mnie codziennie spotyka decyzję Boga? Stąd wnioski dla nas: Dawid uczy nas, iż woła Boga znajduje się pod powierzchnią każdego wydarzenia, czy historii życia. Takie podejście do duszpasterskiej rzeczywistości, może i nam lepiej pomóc poznać osobę Chrystusa i owocniej Ją naśladować w kaptanństwie, które otrzymaliśmy przecież od Niego. Taką postawę widzimy bowiem bardzo czytelnie właśnie w historii życia Dawida, jak i innych „bohaterów” biblijnych.

W drugiej części Zjazdu, kaptani udali się do tutejszej salki katechetycznej i tam prowadzący obrady, ks. Rektor, złożył podziękowania ks. dr Wacławowi Szubertowi, za jego

wieloletnią pracę dziekana dekanatu paryskiego. Następnie wybrano nowego dziekana, którym został ks. prał. Józef Musiał, proboszcz parafii polskiej św. Genowefy w Paryżu XVI.

W dalszej części spotkania omawiano problematykę związaną z przygotowaniem naszych ośrodków i wspólnot duszpasterskich do Kongresu duszpasterskiego i misyjnego, jaki odbędzie się od 28 do 30 kwietnia 2017 r.

Warto także wspomnieć, że pod przewodnictwem ks. Pawła Witkowskiego, proboszcza tutejszej polskiej parafii Wniebowzięcia NMP, powstała ekipa zajmująca się sprawami Kongresu Nowej Ewangelizacji, w organizację którego włącza się nasza Polska Misja Katolicka we Francji.

Na zakończenie jesiennego Zjazdu ks. Rektor Brzys zaprosił wszystkich obecnych księży, na wspólny posiłek w krypcie naszego polskiego kościoła. □

ks. Tomasz Sokół

100 lat Pani Pelagii Brząkowskiej!

Kazimiera Napieralski

Msza św. to najpiękniejsze dziękczynienie Panu Bogu za 100 lat życia.

W ten właśnie sposób świętowała swój wielki Jubileusz pani Pelagia Brząkowska, członkini Bractwa Żywego Różańca.

13- listopada w kościele Notre Dame de Grâce w Liévin, rodzina, BZR i parafianie uczestniczyli w uroczystej Eucharystii, którą celebrował Ojciec Grzegorz Napierata OMI.

Pelagia Brząkowska urodziła się 7 listopada 1916 roku w Niemczech w Reckinghamen. Jej rodzice przyjechali do Francji w 1923 r. Początkowo mieszkali w Liévin a później przeprowadzili się do Avion, gdzie do tej pory zamieszkuje nasza obecna Jubilatka.

30- października w 1948 r. pani Pelagia zawarła związek małżeński z Ludwikiem Brząkowskim. Owocem tego związku jest jedyny syn małżonków – Daniel. Jubilatka doczekała się również dwojga wnucząt i prawnuczki.

Pani Pelagia znana jest z gorącego przywiązania do Kościoła, z życzliwości i ze szczerego uśmiechu wobec ludzi.

Na zakończenie Mszy św., prezeska BZR Kazimiera Napieralski złożyła życzenia Jubilatce: – wiele łask Bożych, nieustającej opieki Matki Najświętszej oraz wiele zdrowia i dużo sił na dalsze lata życia, a rodzinie by jeszcze długo radowała się obecnością Seniorki!

Do życzeń dotoczyli się: ksiądz proboszcz – ojciec Roman Domagała OMI (przebywający w tym czasie na pielgrzymce w Ziemi Świętej),

celebrans Mszy świętej – ojciec Grzegorz Napierata OMI, ks. dziekan Daniel Zyliński – Sekretarz Generalny PZK oraz pani Thérèse Woźniak, prezeska Bractwa Żywego Różańca, obecna na uroczystości.

Aby przedłużyć te radosne chwile, kaptan, rodzina, BZR i przyjaciele zgromadzili się w salce parafialnej przy lampce szampana i pysznym torcie, przygotowanym przez Celę. □

Święto Niepodległości w Lyonie

Anna Podan

Polska! / O, ileż w jednym słowie / Może się zmieścić wielkiej treści... (H. Bocheńska)

11 listopada 1918 roku to jedna z najważniejszych dat w dziejach Polski. Dzień ten wieńczy blisko półtorawieczne dążenie kilku pokoleń Polaków do odzyskania, utraconej na skutek zaborów niepodległości.

Aby uczcić tę piękną rocznicę i dziękować Bogu za naszą niepodległą Ojczyznę, 13 listopada w parafii Świętej Trójcy w Lyonie, pod przewodnictwem księdza proboszcza Łukasza Skawińskiego a asyście ks. wikariusza Łukasza Barana, została odprawiona uroczysta Msza święta w intencji Polski i Polaków. Na uroczystości obecna była Konsul Generalna RP w Lyonie, Joanna Kozińska-Frybes, wraz z rodziną.

Rozpoczynając homilię ks. Proboszcz przytoczył słowa naszego wielkiego Rodaka, św. Jana Pawła II: Ojczyzna - kiedy myślę - wówczas wyrażam siebie i zakorzeniam, mówi mi o tym serce, jakby ukryta granica, która ze mnie przebiega ku innym, aby wszystkich ogarniać w przeszłość dawniejszą niż każdy z nas: z niej się wyłaniają... gdy myślę Ojczyzna - by zamknąć ją w sobie jak skarb. Pytam wciąż, jak ją pomnożyć, jak poszerzyć tę przestrzeń, którą wypełnia.

Spoglądając wstecz na dzieje Polski, nasuwają się dwa słowa: dziękuję i przepraszam. Dziękujemy za wolność i niepodległość. Dziękujemy za to Bogu,

ale i wszystkim bohaterom, którzy oddali swoje życie za Ojczyznę. Dziękujemy też rodzicom, którzy uczą języka polskiego swoje dzieci, przekazują polskie zwyczaje i tradycję, wiarę. Przepraszamy za to, co nie jest lub nie było dobre w naszej Ojczyźnie. Za brak zaufania, niewypełnienie niegdyś złożonych przyrzeczeń. Patrząc w przyszłość prosimy Boga o dalsze błogostawieństwo dla Polski i Polaków.

Na zakończenie Mszy św., konsul Kozińska-Frybes, przypomniała, że niezależnie od tego gdzie żyjemy, gdzie mieszkamy, jesteśmy Polakami. Dziś Polskość można zabrać ze sobą wszędzie. Nikt nie będzie nas prześladował z powodu

Dziesięciolecie kaplicy St. Yves w Paryżu XIV

13 listopada 2016 r. rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. Bogdan Brzyś odprawił uroczystą, polsko-francuską Mszę świętą w intencji parafian kaplicy St. Yves.

W homilii przywołał pierwszych męczenników za wiarę, chrześcijan, którzy musieli być autentyczni, nie na pokaz. To dotyczy również i nas, abyśmy z pełnym zaangażowaniem wystrzegali się... hipokryzji - grzechu, który Jezus tak bardzo piętnował.

Nasz miejscowy duszpasterz ks. Robert Wróbel modlił się

w dodatkowej, urodzinowej intencji ks. Stawomira Zabiegałowskiego, proboszcza kościoła St. Dominique.

Naszą jubileuszową Mszę świętą odprawiali sześciu kapłanów: ks. prof. Józef Woliński, ks. rektor PMK Bogdan Brzyś, ks. Marcin Pyza, ks. Grzegorz Stój, ks. Stawomir Zabiegałowski i ks. Robert Wróbel. Niestety zabrakło kilku księży, którzy wcześniej praco-

Stowarzyszenie „KRESY we Francji” zaprasza na audio-wizualną konferencję współczesną:

- Stan kultury i oświaty polskiej na Litwie po roku 1990 - i obecnie ☒ Romuald Mieczkowski - Wilno
- Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie ☒ Warszawa - Ewa Ziólkowska
- „Pokolenie PLT” - film o współczesnej młodzieży żyjącej na Litwie
☒ reżyseria: Agata Lewandowski, scenariusz: Romuald Mieczkowski

Niedziela 11 grudnia 2016, godz.16.

Centrum Dialogu Ks. Pallotynów (Paryż - 23-25, rue Surcouf)

Serdecznie zapraszamy na konferencję i dyskusję.

więcej informacji – tel. 01 43 03 38 33; 06 62 69 13 83

postępowania się językiem polskim. Mamy ogromną szansę, że możemy, tutaj w

Lyonie, modlić się w ojczystym języku, posyłać dzieci do polskiej szkoły. Kultury-

wować polskie zwyczaje i tradycje. Bo Polska jest tam, gdzie są Polacy. □

wali w naszej kaplicy, ale z różnych powodów nie mogli przybyć.

Po części oficjalnej, przeszliśmy do tutejszej sali, gdzie czekał przygotowany poczęstunek i przepyszny, jubileuszowy tort. Była to równocześnie piękna okazja do rozmów, wspomnień i... większej integracji. W tym kontekście, ciekawym akcentem wspo-

mnieniowym okazała się tablica ze zdjęciami, dokumentującymi minione dziesięć lat naszej Wspólnoty.

Dziękujemy Bogu i wszystkim przybyłym za ten piękny, razem spędzony czas. □

I.Ż.

Ewa Ziółkowska - wiceprezes Zarządu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie, autorka wielu książek, artykułów, wystaw i zajęć dotyczących polskich śladów w krajach b. ZSRS. □

Romuald Mieczkowski - redaktor i wydawca pisma

o rodowodzie niepodległościowym – „Znad Wilił”, współzałożyciel pierwszej w Polsce profesjonalnej Polskiej Galerii Artystycznej, organizator Międzynarodowego Festiwalu Poetyckiego „Maj nad Wilił”, współzałożyciel pierwszej po wojnie organizacji polskiej – Stowarzyszenia Społeczno-kulturalnego Polaków na Litwie,

autor publikacji, programów radiowych i telewizyjnych, cykli fotograficznych, laureat szeregu nagród, „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. □

Agnata Lewandowski - dziennikarka i reżyserka, autorka filmowych etiud eksperymentalnych oraz serii filmów o młodych Polakach urodzonych za granicą. Jest pomysłodawcą i głównym organizatorem Festiwalu Filmów

Emigracyjnych – Emigra, który od trzech lat odbywa się w Warszawie, Wilnie i Berlinie.

Prezentacja wydawnicza wykładawców: albumów, tomików poezji, kwartalnika „Znad Wilił”, z możliwością ich nabycia - opatrzonych dedykacją autorów i wydawcy. □

SKLEP INTERNETOWY - www.baltyk.fr

WĘDLINY

BIAŁY SER

WÓDKA

PIWA

OGÓRKI

MARYNOWANE

WYROBY

CUKIERNICZE

I WIELE INNYCH PRODUKTÓW

Zapraszamy

od Poniedziałku do Soboty od 10⁰⁰ do 19⁰⁰
w Czwartki od 12⁰⁰ do 20⁰⁰

St-Germain-en-Laye – 2, rue d'Hennessy
tel. 01 30 61 40 59 | e-mail: baltyk@orange.fr | www.baltyk.fr

T116276

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

T209458

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

T045

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

T189

Msza św. „smoleńska” - w intencji Ojczyzny

10 grudnia (w sobotę), jak co miesiąc, już po raz 80, w kościele polskim Wniebowzięcia NMP w Paryżu, o godz. 18.30 zostanie odprawiona Msza św., podczas której będziemy się modlić, za wstawiennictwem Matki Bożej Królowej Polski, w intencji Ojczyzny oraz za spokój duszy 96 ofiar katastrofy smoleńskiej z 10 kwietnia 2010 roku, na czele ze śp. prezydentem RP Lechem Kaczyńskim.

Serdecznie zapraszamy Rodaków do uczestnictwa w tej szczególnej Eucharystii.

W imieniu organizatorów – M.J. Dzwigała

Polskie Towarzystwo Katolickie zaprasza na

Bal Sylwestrowy

31 grudnia od 20⁰⁰ do 5⁰⁰ rano

Dammarie Les Lys-L'espace NINO FERRER Place Paul Bert

Gra zespół „AGNES”

Wstęp 90 € od osoby. W cenie biletu świąteczne Menu.

Rezerwacja płatna do 20 grudnia 2016

tel. 06 10 25 30 51; 06 67 45 27 00; martabracq@gmail.com

T138852

Spotkanie opłatkowe „Radia Maryja”

Stowarzyszenie Obrońców Krzyża w Paryżu organizuje 21 i 22 stycznia 2017 r. spotkanie opłatkowe „Radia Maryja”, na które przyjadą goście z radia w Toruniu.

W dniu 21 stycznia spotkanie odbędzie się w salkach parafialnych kościoła polskiego Wniebowzięcia NMP (na Concorde) w Paryżu – 263 bis, rue Saint Honore. Rozpoczniemy je Mszą św. o godz. 18.30. Udział w kosztach 15 € od osoby.

Drugie spotkanie odbędzie się 22 stycznia, o godz. 12.30 w paryskim Domu Kombatanta (I piętro) – 20, rue Legendre (M.: Villiers lub Malesherbes). Rozpocznie się ono Mszą św. o godz. 11., odprawianą w krypcie kościoła St-Charles de Monceau (22 bis, rue Legendre, obok Domu SPK). Udział w kosztach 35€ od osoby (z obiadem). Ilość miejsc ograniczona.

Zgłoszenia proszę przesyłać listownie, wraz z czekiem na adres: Stowarzyszenie Obrońców Krzyża, 221, rue de Belleville, 75019 Paris lub dokonać rezerwacji telefonicznie – p. Maria Jolanta Dzwigała – 06 12 19 79 13, mail: stow.obroncowkrzyzaparyz@hotmail.fr lub p. Helena Skrzypek – 06 95 09 52 86 (10 stycznia 2017). □

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!
Tel. 06 15 05 09 91

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20** (w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

T209472

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „ustugi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („ustugi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB
I TOWARÓW DO POLSKI -**
Olszyna, Wrocław, Katowice, Kraków, Rzeszów.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;
(00 48 12) 284 12 50!

Rozliczenia księgowe.
06 62 90 02 39

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:
TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW,
INSTALOWANIE PROGRAMÓW,
WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

01.41.13.45.05

boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

SAMI SWOI

Polskie sklepy spożywcze!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

ZAPRASZAMY:

NOWY SKLEP!!

93600 AULNAY SOUS BOIS
23, AV ANATOLE FRANCE

WTO-SOB: 10.30 - 19.30;

NIEDZ. 10.00 - 14.00

TEL. 01 72 51 62 00

- RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB: 10.00 - 20.00

TEL. 01 70 25 46 62

- METRO 7 - MAIRIE D'IVRY

- RER C - IVRY SUR SEINE

- BUS 125 - PRZYSTANEK MOLIERE

e-mail: sami.swoi@onet.pl

Prosto z Polski!

**DENTYSTKA POLSKA
DLA DZIECI I DOROSŁYCH**
Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

TRANSPORT - AUTOLAWETA

**NA TERENIE RANCJI. - PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU** **Tel. 06 30 40 49 49**

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),

75014 Paris, M° Saint-Jacques.

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 42 (2657): 4. 12. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@slr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 23.11.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM****5 - 11 grudnia 2016****PONIEDZIAŁEK 5 GRUDNIA**

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Program edukacyjny 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13¹⁰ Koncert życzeń 14⁰⁰ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 6 GRUDNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dla dzieci 9³⁵ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 14⁰⁰ Film 15³⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Aktualności WSKSiM 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 7 GRUDNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuaria polskie 9⁵⁵ Św. na każdy

dzień 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11¹⁰ Dokument 11²⁵ Felieton 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁴⁵ Wywiad 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Poradnik szczęśliwego małżeństwa 16⁴⁵ Dokument 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 8 GRUDNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 9⁵⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Przyroda i ludzie 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Koncert 14²⁰ Film 15⁴⁰ Św. na każdy dzień 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Oddanie czci Niepokalanej Plac Hiszpański Rzym 16⁵⁰ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ XXV Rocznica Powstania RM 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 9 GRUDNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Reportaż 9⁴⁰ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ XXV Rocznica Powstania RM 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁴⁰ Dokument 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze

15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 10 GRUDNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Dokument 14⁰⁵ Film 15⁰⁰ Reportaż 15³⁰ Program edukacyjny 15⁵⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19⁰⁰ Msza Św. smoleńska 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 11 GRUDNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Reportaż 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Dokument 11³⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁵ Św. na każdy dzień 15⁴⁰ Reportaż 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

**GŁOS
KATOLICKI**

M. Gieysztor Tadeusz -
Mme Pomykaj Halina -
Mme Herve-Stassinios Alicja -
Mme Krzyżanowski Teresa -
M Błaszkiwicz Wojciech -

PRZYJACIELE

70€
110€
70€
70€
70€

Mme Sidor Elżbieta -
Mme Villeroy Janina -
M Steckiwickz Felix -
Mme Stoliński Janine -
Mme Michalski Maria -

100€
70€
50€/pót roku
70€
200€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Cytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

5 - 11 grudnia 2016

PONIEDZIAŁEK 5 GRUDNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Historia żywa – reportaż 11³⁵ Z drugiej strony – publicystyka 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Film 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Goniec kresowy – magazyn 15²⁰ Smaki polskie – magazyn 15⁴⁰ Brawo polski! – magazyn 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Supetkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ O mnie się nie martw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Eugeniusz Bodo – dokument 0¹⁰ Tańczący z naturą – dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Supetkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 6 GRUDNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Bodo – serial 14³⁰ Eugeniusz Bodo – dokument 15²⁵ Zasmakuj w Sienkiewiczu 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Mali światowcy 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Niedziela z Martą Lipińską 18⁴⁰ Pod Tatrami – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Flesz historii – reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Moje sekrety – reportaż 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁰ Zasmakuj w Sienkiewiczu 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Mali światowcy 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 7 GRUDNIA

7⁰⁰ Program ekumeniczny 7³⁰ Podwodne ABC – magazyn 7⁴⁰ Mój zwierzyniec – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰

Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁵ Hakerzy Solidarności – dokument 15²⁵ Tańczący z naturą – dokument 15⁵⁵ Astronarium – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Podwodne ABC – magazyn 17⁰⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kowalski i Schmidt – magazyn 18²⁵ Studio Wschód – publicystyka 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Hakerzy Solidarności – dokument 0¹⁰ Studio Wschód – publicystyka 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Podwodne ABC – magazyn 1²⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 8 GRUDNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Las Story – reportaż 16⁰⁰ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Historia żywa – reportaż 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne ekstra 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Komisarz Alex – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Rozrywka 23⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 9 GRUDNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Komisarz Alex – serial 15²⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 16²⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Reportaż polonijny 18²⁵ Było

nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁵ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Muzeum Polskiej Piosenki czyli historia jednego przeboju 0¹⁵ Reportaż polonijny 0⁴⁵ Las Story – reportaż 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

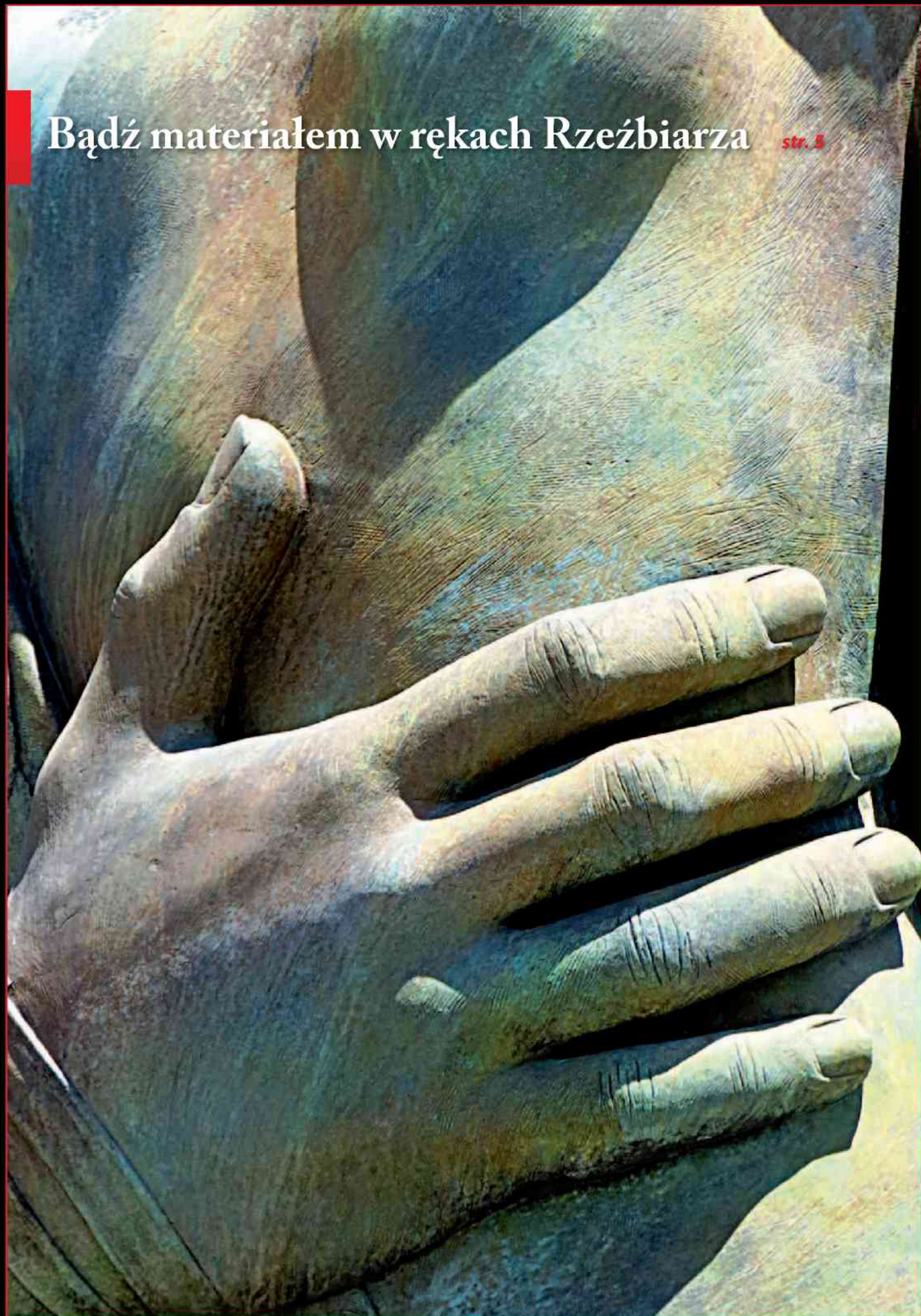
SOBOTA 10 GRUDNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Polonia 24 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ Rozrywka 15⁰⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15³⁰ Tańczący z naturą – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Dobranocka 19⁰⁰ Msza Święta w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej 20¹⁵ Wiadomości 20⁴⁵ Sport 20⁵⁵ Pogoda 21⁰⁰ Mała wielka miłość – serial 21⁵⁵ Cześć Tereska – dramat 23³⁰ Program rozrywkowy 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 11 GRUDNIA

8¹⁰ Goniec kresowy – magazyn 8⁴⁰ Smaki polskie(2) – magazyn 9⁰⁵ Wolny Ekran – magazyn 9²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9³⁰ Ziarno – magazyn 10⁰⁰ Borówka skrzat wyrusza w świat 10²⁰ Program muzyczny 10⁵⁰ Hotel pod żyrafą i nosorożcem – serial 11⁴⁰ Turystyczna jazda – Gminy Miedziana Góra i Strawczyn 11⁵⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 13⁰⁰ Msza Święta – kościół Chrystusa Dobrego Pasterza Gdynia 14⁴⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 15¹⁰ Widowisko muzyczne 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Borówka skrzat wyrusza w świat 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Film 21⁴⁰ Jest sprawa – komedia 23²⁰ Bóg liczy na Ciebie – koncert 0²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Borówka skrzat wyrusza w świat 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Bądź materiałem w rękach Rzeźbiarza str. 5

I. Mitoraj, Pompei - Eros alato... (fragment)